

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Telegraful”, sau pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERATE
se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).
Un ziar garnisit prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani a treia-ora 10 bani.

Invitare la abonament.

Cu numărul de față se împlinesc 10 ani de muncă, sâvârșită de „Foia Poporului” pentru luminarea poporului românesc. Credincioși programului de-a lumina, stătu și îmbărbăta poporul în lupta lui pentru propășirea economică, morală și spirituală, „Foia” a stăruit, ca din an în an să satisfacă mai mult îndatoririle, ce și-a impus, prefăcându-se într-o adevărată filială a bisericii și școlii române. Cuprinsul ei variat a făcut, ca ea să fie considerată ca o mică sală de lectură, la care, după însăși mărturisirea cititorilor, toți cu drag alegă.

Și pe viitor „Foia Poporului”, va lucra tot în direcția veche, silindu-se a introduce îmbunătățiri tot mai multe, pentru ca să fie vrednică de numele ce și-a ales. Sântem convinși deci, că lucrăm, nu în interesul ei propriu, ci al poporului român, a cărui înaintare ne zace tuturor la inimă, când rugăm pe abonații de până acum să o aboneze și mai departe și, mânăși de dragoste față de deapropapele, să îndemne și pe alții, ca să o aboneze.

Abonamentele rămân aceleași, și anume:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe un an întreg 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.

Pentru România, Bulgaria, Rusia și America:

Pe un an întreg 10 franci (lei).
Pe o jumătate de an 5 franci.

Pentru a pute ține bună rânduială, onorații abonați, vechi și noi, sânt rugați a băga bine de seamă la următoarele:

Pe timp mai scurt nu putem primi abonamente, nici dela alt termen, decât dela începutul anului pe o jumătate de an, sau pe un an. Abonațiilor de până acum li-s'au trimis deodată cu foaia și mandate postale (posta utalvány), cu adresa noastră tipărită și cu fașia, sub care primesc foaia, lipită pe dos, așa că trimitătorul nu are decât să-și scrie numele seu și cifrele la locurile convenite și să pună banii, dimpreună cu mandatul, la postă.

Abonații noi sânt rugați a-și scrie numele lor și al comunei foarte curat și cetet, însemnând posta din urmă.

Administrațiunea
„Foi Poporului”.

Năsterea lui Christos.

Pe pământ pace și între oameni bunăvoință. Sânt 1902 de ani, de când au răsunat aceste vorbe mângâitoare de pe buzele îngerilor, cari vestiau Năsterea Mântuitorului. Aceasta, în bunătațea Lui nemărginită pentru neamul omenesc, a suferit și moartea pe cruce, numai să vadă întinzându-se pacea pe pământ și buna'nvoire între oameni. Dar' pacea și buna învoire nu s'au realizat încă. Și acum mai vedem neînvoiri între oameni, de multe-ori nu din pricina răutății lor, ci din a necazurilor vieții. Căci e grea viața, ce o duce poporul român. Arare-ori ni-se întâmplă, ca sărbătoarea să

ne fie sărbătoare. Lupta pentru pâinea de toate zilele ne stoarcă o bună parte din puterile noastre, o altă parte ne o consumă munca pentru de-a pute face față datelor celor multe, din cari poporul nostru de multe-ori nu are folos. Unde mai pui lupta pentru bunurile mai înalte ale omului, pe cari oarecând să ne le strice cei neînțelegători de cuvântul ângereșc?

Și cu toate acestea, apropierea sărbătorii Nașterii Domnului ne face să uităm pe câteva momente toate necazurile. Simțim chiar în sufletul nostru, că nu e numai un vis, căci un duh de învoire ne cuprinde pe fiecare dintre noi, pătrunde în casele noastre și în sufletul întregului popor. Simțim, cum greutatea ne cad de pe umerii împovărați, căci dragostea atâtputernică îi mișcă pe toți. Și când aceasta ne stăpânește, sufletul omenesc nu poate să nu se umple de credința în împlinirea celor vestite de îngerii Celui de Sus. Și din credința aceasta puteri nouă vor isorî ca să se îndeplinească pe pământ pacea. În fața isleii cu pruncul dumnezeesc hotărîre vom lua, ca oarta între noi să înceteze și pacea să se sălășluiească. La pacea aceasta însă nu vom ajunge, fără întărîndu-ne și mai departe în credința în Dumnezeu, luptând și cu mai multă putere pentru câștigarea și păstrarea bunurilor materiale și sufletești. Și când fiecare, după ale lui puteri, luptă dreaptă va lupta, ne vom apropia tot mai mult de ținta cuprinsă în cuvintele ângerești: *Pe pământ pace și între oameni bună învoire.*

FOIA.

Coroană eternă pe mormântul D-rului Rațiu.

Turda, 12 Dec. 1902.

(Urmare și fine).

Aceste atingeri neîntrerupte cu talpa țării și cu frunții i-au dat rostul caracterului seu firm de a și întotdeauna, că pentru cine și cum trebuie a lupta.

Precum se recere dela oamenii mari, a fost totdeauna conștiu de ceea-ce făcea și de urmările lucrărilor sale, — și lucrările lui, după împrejurările noastre, sânt din cele mai mari, cari s'au produs.

A pus baza școlii gr-cat. din Turda, formând din inteligența de aici efortul, cu scopul ca elementele cele mai capabile, ca membrii efortului să fie angajați a servi interesele școlii.

Pentru asigurarea subsistenței acestei școli prepositul Basiliu Rațiu cumpărase un loc intern, în Turda, pe care la inițiativa și sub conducerea D-rului Rațiu s'a ridicat în piață, o casă frumoasă, din care jumătate e hotel, celelalte sânt locuințe private și prăvălii; venitul lor e destinat tot în favorul școlii.

A pus baza institutului de credit „Arieșana” din Turda, căreia președinte i-a fost până când a părăsit Turda.

Stabilindu-se în Sibiu, urmarea cu atențiune mersul acestor instituțiuni, în soarta cărora avea cuvânt determinant.

Între operele dînsului se poate număra și „Reuniunea femeilor din Turda” și biblioteca acesteia, care, după cea din Brașov, e cea mai veche la Românii din Transilvania.

Spiritul lui organizator însă nu s'a mărginit la o activitate locală, ci a luat parte la toate mișcările mari naționale, precum la „Asociațiunea Transilvană”,

la organizarea partidului național, luând parte la toate conferențele naționale, ca membru în comitetul partidului, până ce a fost ales președinte cu însărcinarea de a prezenta Majestății Sale Memorandul.

O dovadă mai eclatantă despre tăria lui de caracter servească împrejurarea, că după ducerea Memorandului, toată urgia ce s'a descărcat asupra comitetului și în specie asupra sa, precum și întemnițarea o privea de urmare firească a pasului întreprins și tot ce a suferit a îndurat cu resignație, mângâindu-i pe ai sei cu aceea, că cine a zis A, trebuie să zică și B.

În 1894, înainte de a intra în temnița dela Seghedin, era chemat și implorat să meargă în România, el răspunse: „Gândiți-vă, gândiți-vă bine, ce va zice țărâna mea neștiutoare de combinațiunile diplomației, când conducătorii vor doși și se vor răsfăța în onoruri în România, ear' cei mici, sârmanii, vor intra în

Procesele de presă ale lui »Kronstädter Zeitung« vor fi reluate. După-cum comunică »Magyar Polgár« procurorul a apelat respingerea tribunalului la tablă, care a dispus urmărirea lui Korodi, Dr. Orendi și Dr. Liess. Respingerea procurorului urmasse din cauza prescripției.

Dietele Austriei. Cele mai multe din dietele provinciale ale Austriei au fost deschise alaltăieri. În provinciile cu populațiune mizilă minoritățile naționale au cerut respectarea limbii lor în administrație și școli.

Despre regularea dărilor bisericesti aduce organul juridic »Jogállam« un studiu datorit penii lui Alexandru Wekerle. Studiul acesta merită interes, fiind Wekerle presidentul judecătoriei administrative. După espuneri mai lungi ajunge autorul la următoarea concluziune: Chestiunea s'ar pute regula după principii, cari să fie în general valabile pe calea ordinațiunilor, până când va veni legislațiunea să stabilească maximul dărilor bisericesti și să îndrepte chestiunile de controversă în ceroul de competență al judecătoriei administrative.

Episcopia rom.-cat. din Oradea-mare. După-cum se comunică din izvor autorizat, chestiunea ocupării scaunului episcopesc din Oradea-mare s'hotărâtă. În locul răposatului Schlauch va fi numit episcopul din Zips, Paul Szmracsányi, care a și fost primit de ministrul Wlassics.

Polonii și Rutenii. Rutenii din Galizia au ținut un congres, în care au hotărât cea mai aprigă luptă contra Polonilor. Pentru organizarea acestei lupte s'a ales un comitet, care va avea să vină cu propuneri pozitive în proximal congres, ce se va ține la primăvară. În perspectivă s'pusă și o nouă grevă a muncitorilor ruteni.

temniță? Teara ar fi cuprinsă de o amorfire, din care mai multe generațiuni n'ar pute să o trezească.

După liberarea din temniță și după dizolvarea partidului național, pe când ori-ce viață mai intensivă se vedea stigmatizată, ear' membrii comitetului național în cea mai mare parte deveniți imposibili pentru activitate eficace, Dr. I. Rațiu, luând conducerea »Tribunei«, rămâne în mintea și inima fiecărui Român și pe mai departe de președinte al Românilor și strălucește ca luceafăr până la pragul mormântului...

Întristarea, deserațiunea și în genere pesimismul sânt concepte străine de spiritul drului Rațiu. În situațiunile cele mai critice apărea împăcat cu soarta și cu o prevedere profetică știa pune la cale lucrurile pentru dezvoltarea normală a împrejurărilor.

Cunoscând dezvoltarea și natura cea tare a poporului român, loviturile ce i-se măsurau acestuia le primea cu

Statificarea poliției. Ministrul-president făcuse de mai de mult declarația, că vrea să statifice poliția din orașele din provincie. După-cum comunică »Kel. Ért.« în ministerul de interne decurg lucrările pregătitoare și ministrul a provocat acum de curând singuraticile primării orășenești să i prezente un conspect amănunțit despre cheltuielile reclamate din an în an de cercetările făcute în chestii penale.

Nou proces de presă? Pe valorosul organ național »Grosskikindaer Zeitung« pare a-l amenința un nou proces de presă. Procuratura din Seghedin a recerșat pe căpitanul de poliție din Chichinda-mare, să conștie manuscriptul articolului, apărut în nrul 50 cu titlul »Der alldeutsche Gedanke«.

Să vină împărăția lui Kaffka. În comitatul Torontal, măturat deja odată de Kaffka, s'au descoperit o nouă defraudare. În cartea pentru darea suplimentară s'au descoperit defraudări, cari durează de ani de zile.

Călătoria lui Lambsdorff.

Ministrul de externe rusesc, contele Lambsdorff a făcut o călătorie prin Sârbia, Bulgaria și Austria. Călătoria aceasta preocupă întreaga opinie publică europeană. E fără îndoială, că această călătorie stă în legătură cu turburările din Macedonia, dar' până acum nu se știe de ce mijloace vrea să se folosească Lambsdorff pentru sistarea lor.

În Sârbia.

În Niș, a doua capitală a Sârbiei, contele Lambsdorff a fost primit în audiență solemnă de către rege.

La prânzul de gală, dat în onoarea lui, regele a toastat în sănătatea Țarului și Țarinei. Contele Lambsdorff a toastat pentru Suveranii Sârbiei.

La plecare în Bulgaria la gară i-s'au dat onoruri militare, ear' musica a intonat imnul rusesc.

convingerea, că vor fi restrânse de energia și vitalitatea acestui popor. Pe recunoașterea trăinicieii poporului își bazează idealismul, convins fiind de triumful cauzei, care durere, nu l'a putut sârba.

Inima lui nobilă și blândă se însufleșea pentru activitate pe toate terețele. Avea simpatie față de țărani, era încântat de progresul meseriașilor și de dezvoltarea și progresul tuturor factorilor sociali.

În viața politică era aderent al manifestațiunilor sârbătorești ale poporului. De cea mai bună școală politică pentru popor ținea manifestațiile din comitate și conferențele naționale; și a desavuat totdeauna mișcările șomotoase cu caracter revoluționar, de aceea pe timpul conducerii sale astfel de propagandă nu s'a înrădăcinat.

Acste trăsuri au caracterizat pe octogenarul răposat Dr. Ioan Rațiu. Acste formează razele, ce pun în lumină vie înaintea lumii individualitatea

La Sofia.

În Bulgaria contele Lambsdorff a fost primit foarte călduros.

La gara din Sofia a fost întâmpinat de o mulțime enormă de cetățeni și de o reprezentațiune oficială. Anume a fost primit de trimisul prințului Ferdinand și adjutantul său, generalul Nicolaeff, de toți ceilalți miniștri, de biuroul Sobraniei, de consiliul comunal în frunte cu primarul, care a prezentat pâne și sare, ținând un discurs, la care Lambsdorff n'a răspuns de loc.

La agenția rusă s'a dat în onoarea lui Lambsdorff un prânz, la care au luat parte agenții diplomatiei austro-ungar și sârb, prințul Ferdinand și șefii partidelor.

În Sofia el a declarat, că a fost mulțumit de visita, ce a făcut-o în Sârbia.

La banohetul dat la agenția diplomatică rusă, Lambsdorff a cerut câtorva șefi ai partidelor bulgare de a-i arăta ideile lor asupra chestiunii macedonene. Cei întrebați astfel au fost mai cu seamă Karaveloff, Petroff, Radoslavoff și Genchoff.

Asemenia i'a prezentat Sarafoff reclamațiunile macedonene.

În afară de aceste Macedonenii au remis contelui Lambsdorff o adresă, care conține mulțumiri Țarului și poporului rus pentru ajutoarele ce li s'au dat. Ea cere totodată înflințarea unui guvern nou creștin și miliție creștină în Macedonia.

Macedonenii au făcut seara o imponentă manifestațiune cu torțe, aclamând pe Lambsdorff. Unul din manifestanți, redactorul Naumoff, a pronunțat un discurs implorând spriginul Țarului pentru alinarea îngrozitoareii miseriei a Macedonenilor. Contele Lambsdorff a mulțumit prin câteva cuvinte.

Scopul lui Lambsdorff.

Contele Lambsdorff atât în Sârbia, cât și în Bulgaria s'a arătat cam rece și prea tăcut, așa că nu se știe nimic despre misiunea lui. Reserva, ce el i-a impus-o, a produs neplăcere cu deosebire în cercurile radicale și panslaviste, cari consideră Rusia ca eliberatoarea tuturor Slavilor.

lui marcantă; cu acste trăsuri caracteristice s'a manifestat la toți câți au avut conveniri cu el.

Acestui caracter, care a strălucit în mijlocul nostru, ca făclia din biserică și ca luceafărul de pe cer, ne închinăm cu toții și îi dăm la locașul său vecinic tributul admirațiunii și recunoștinței, rugând providența să ne dea tărie nouă, celor rămași, ca în conlucrare frățească să-l putem înlocui, umplând golul rămas în urma lui.

P.

Colinzi.

Sosit-a ziua cea sfântă
Domnului Christos primită,
Care lumea o cinstăște
Și cu drag o prăznuiește.
Sculăți gazde nu durmiți
Vă gătați de prăznuiți,
Că ne vine o sârbătoare
Care-i mai mare sub soare.
Astăzi cerul s'a deschis
După ângeri a trimis,

In Viena.

Contele Lambdorff a sosit la Viena Luni, în 29 l. c. la orele 7. 20 seara. La gară a fost întâmpinat de ambasadorul rusesc *Kapnist* și de personalul ambasadei, apoi de agentul diplomatic al Bulgariei cu secretarul. Lambdorff a descins la hotelul Sacher.

Ieri contele a fost primit în audiență la Majest. Sa și seara s'a dat un prânz de curte în onoarea lui. El probabil pleacă Joi din Viena.

SCRISORI.

Serate de ale meseriașilor români.

Joi, la 25 Decembrie n. c. »Reuniunea sodalilor români din Sibiu«, fidelă programului său de lucru, a ținut a 12-a și ultima ședință literară din 'a. c. Dl. președinte atrage atențiunea asupra obligămintului, ce reuniunea l-a luat asupra-și și de la care nu mai poate absta, fără a se face odioasă și urgisită — obligămintului față de săracii noștri, obișnuiți a fi miluiți de noi, cu cât-decât în sărbătorile Nașterii Domnului. Sărbărea o vom face în anul de față în modestele noastre localități. Bunii noștri, cu durere pentru săraci, nu ne îndoiim, ne vor săli și de astă-dată cu toți întru ajutor.

Observ, că din protocoalele ședințelor administrative, citite de dl. notar *Apolzan*, am aflat de constituirea »Reuniunii meseriașilor români din Budapesta«. Dl. Tordășianu, insistând asupra acestui lucru de o importanță incalculabilă pentru meseriașii noștri din Budapesta și pentru toți meseriașii noștri, cari în drumurile lor, făcute spre câștigarea și îmbogățirea cunoștințelor lor, — vor afla în capitala țării noastre un loc de adăpostire și buni călăuzi. Dorește prosperare noii colege, ear' bărbatilor puși în fruntea ei, putere și inimă caldă pentru a pute duce la bună isbândă o cauză atât de sfântă cum este cauza clasei noastre de mijloc. În cursul ședinței hotărâre s'a luat, ca biroul, în numele reuniunii, să trimită o adresă de felicitare și de încurajare noilor stegari din Budapesta.

Ângerii veni-ă'n jos
Unde s'a născut Christos,
Ș'acolo au alergat,
Pe Christos că l-au aflat
In iesle de boi culcat
Cu toții s'au bucurat.
Din astă frumoasă casă
Binele să nu mai iasă.
De amin fie cinstită
De Domnul blagoslovită.

Com. de Lucreția Păcurar.

Christos cina la masă
Florile dalbe *)
Jidovi pe după casă,
Iuda afară a ieșit
Cu Jidovii a vorovit,
Dați-mi treizeci de argint
Pe Christos ca să vi-l vând.
Pe când banii l-a pus jos
Pe Christos din raiu l-au scos,

*) La fiecare rînd se repetază.

Ședința literară, atât în ce privește numărul auditor, din toate clasele și vîrstele, cât și ca program, se poate privi de o adevărată ședință festivă. Dl. D. Axente, bine-cunoscutul nostru »Vlăduț Mamei«, atât de mult aplaudat și apreciat actor, ne-a introdus în bogatul și variatul program al seratei, cu declamarea, în mod nu se poate mai frumos, a poeziei »Fulger«, de G. Coșbuc. Bucata »O răzbunare« de Costache a fost citită fluent de sodalul pantofar *Vasile Dumitru*, ear' după d-sa micuța școlăriță a dlui *Candid Popa*, *Ana Vestemian* ne-a pus în uimire prin declamarea poeziei »Movila lui Burcel« de Alexandri. Sodalul pantofar dl. *Nicodim Rusu* ne-a recitat bucata »Conversare cu un amic«. Punctul următor, bucata: »*Deprinderea face pe măestrul*«, tradusă din nemțește de notarul Reuniunii, dl. *Ioan Apolzan*, a fost citită de dl. *Nicolas Bulea*, sodal lustruitor, mă îndreptățeste a presupune, că bunul traducător dl. I. Apolzan nu se va opri la traducerea singur a acestei bucăți cu suget din viața de meseriași, ci se va îngriji, ca atunci, când Reuniunii posibil îi va fi a realiza și vechia hotărâre a sa: de a începe editarea Bibliotecii Reuniunii, d-sa să se numere între primii ale căror tractate cuprinse să fie în bibliotecă. D-șoara *Eugenia Roman*, declamând frumos poezia »Baladă« de Coșbuc, ne-a dovedit că multă distracție am pierdut în faptul că abia la aceasta ședință a ținut să urce tribuna. Tinărul sodal pantofar dl. *Ioan Hăghiu* din școala de croit a statului, de sub conducerea măestrului pantofar *Zillich*, ne-a declamat poezia »Dorul înstrăinatului«, dovedind și dînsul, că deși ocupat cu studiile, în timpul liber nu-și uită nici de celelalte datorințe ale sale. Dl. N. Neagoe, sod. croit., a declamat ca în totdeauna cu pricepere poezia »Drumul de fer« de R. Niger. Mult a plăcut d-șoara E. Vintilă, prin predarea poeziei »Biondineta« de Alexandri. Mult am ris, urmărind pe sodalul pantofar, dl. *Ioan Opresan*, la predarea »Trenului Țiganului« de Speranță. Dl. N. Rusu a declamat apoi poezia »Orfanii« cu mult sentiment. Controlorul substituit, dl. *Nicolas Ișan*, măstru pilar,

Sus la Rusalim l-au dus
Cu sulia l-au strepuns,
Apă și sânge l-au curs
Maica sfântă tot l-a strîns,
Intr'o ulcioa de argint
Să-i fie de miruit
Cât a trăi pe pămînt.

Com. de bălutul Iosif Cheată,
din comuna Lac.

Sus pe lângă ceriu
Ce stai domn bun *)
Doi vulturi frumoși
D'așa-s de frumoși
Da penele lor,
Cele mai mărele
Albe intraljințele,
Cele mărunțele
Albe intraurele
Înainte le iese,
Cu naframă în brâu
Un colac de grâu,

*) La fiecare rînd se repetază.

a cântat frumos romanța »Dorință« și la nesfîrșitele aplause, ne-a cântat mai multe cuplete de distracție și haz. Dl. I. Cărăuș, sodal măsar, ne-a predat poezia »La ea« de P. Dulfu, cu multă pricepere. D-șoara *Elena Grindean* ne-a stors admirația, prin predarea corectă și frumoasă a poeziei »Magiara« de Alexandri. Punctul final: »Lună ori soare« de Speranță, predată cu mult haz de dl. Axente, ne-a transportat earăși în teatrul orășenesc. Dl. Axente cu prestațiunile sale se face una din cele mai simpatice și iubite persoane în societatea noastră.

Corul unui grup de preparanți a executat atât la începutul cât și la sfîrșitul programului, cum nu se poate mai precis, câte o compoziție corală a gustărilor și apreciațiilor noștri compozitori.

Deși lung acest program, el a fost urmărit cu viu interes dela început și până la sfîrșit și diletanții noștri au fost deplin compensați pentru prestațiunile lor, prin nesfîrșitele aplause.

Astfel a decurs ultima noastră ședință literară și deee bunul D-zeu ca tot astfel să decurgă și cele ale anului viitor, cari își vor lua începutul în ultima Joi din luna Ianuarie 1903.

„Indrea“.

Din Torontal.

Petrovasila, 23 Dec. n. c.

Comuna noastră Petrovasila (Român-Petre) e o comună fruntașă, cu mai mult de 6000 de locuitori toți Români.

Înainte cu câțiva ani, Românii petroveceni nu dadeau mai nici un semn de viață națională, pe nici un teren; nu se interesau de nimic, ce e spre binele și folosul bisericii noastre străbune, a mult cercatului nostru neam românesc, ceea-ce totodată e și spre folosul lor propriu.

Acestui rău mare însă bravul părinte dl. *Ioanichie Neagoe* a pus sfîrșit, căoi a prins plugul de coarne, și a început să tragă brezde în ogorul, lăsat atât de mult în voia sorții vitrege.

Sînt cunoscute toate faptele frumoase ale părintelui Neagoe, sîvîreșii

Da v'aș întreba,
Năframa întinsă
Calea o cuprinsă,
Da v'aș întreba,
Unde voi mergeți,
Că noi că mergem
La craiul turcesc
Și la românesc,
Ca să cumetresc.
Da v'aș întreba,
Unde voi vărați,
Că noi că vărăm
In câmpul cu flori.
Și v'aș întreba
Unde voi iernați.
Că noi că iernăm
In câmpul cu dorul
Unde se face bujorul.

Com. de Antoniu Cupșa, eco-
nom din Iclodul-mare.

apre binele bisericeii, al neamului și al poporului nostru de aici, din care cauză voiu vorbi acum, numai de fapta cea mai nouă a d-sale.

De mult s'a simțit necesitatea nespuse de mare a înființării unui cor în comuna noastră, ceea ce altcum întotdeauna a fost și de o necesitate naturală, căci, cum am amintit mai sus, comuna noastră numără mai mult de 6000 de locuitori, toți Români, apoi dispunem de un mărșă locaș dumnezeesc, cum abia se află în întreg Bănatul.

Părintele Neagoe a simțit necesitatea aceasta.

S'a pus deci pe muncă, și înainte cu vre-o trei săptămâni a convocat pe fruntașii comunei la o adunare, ca să se hotărască înființarea unui cor bisericesc-lumesc.

Poporul a răspuns la aceasta cu o însuflețire foarte mare, căci la adunare au luat parte cel puțin 100 de fruntași.

Părintele Neagoe, în cuvinte frumoase, pline de entuziasm, a vorbit celor adunați despre scopul adunării.

S'a hotărât unanim înființarea corului, și la ședința primă, când părintele Neagoe, văzând însuflețirea cea mare a poporului, a deschis ședința prin o vorbire nespuse de frumoasă și însuflețitoare, accentuând însemnătatea, nespuse de mare, câștigul moral și național pe terenul vieții noastre bisericești sociale, ce provine din astfel de reuniuni.

S'a ales un comitet, în a cărui frunte stă părintele Neagoe și s'a hotărât toate cele necesare, precum și așternerea statulelor ministerului de interne.

Deocamdată sunt înscrși 6 membri fondatori, 40 ajutători și 54 activi și e speranță, că mulți vor urma.

De conducător al corului s'a ales învățătorul de aici, dl *Alexandru Brădean*, votându-i-se deocamdată o remunerație anuală de 120 cor.

Durere însă, dl învățător Brădean după câteva zile a abzis sub pretext, că remunerația de 120 cor. e mică.

Dl învățător însă trebuia să iee în deosebită considerare împrejurarea, că corul nu dispune încă de venite mari.

De conducător al corului deci se va aduce o persoană din altă comună.

De o săptămână, în toată seara se adună coriștii la școală, unde pâr. Ioanichie Neagoe împreună cu dl medic comunal, Dr. *Alexandru Andrei*, instruiază pe coriști, îi învață notele.

Și dlui medic, Dr. Andrei, servește spre deosebită laudă interesarea și înștiințarea mare ce manifestează față de prosperarea și înflorirea corului.

Din mai multe puncte de vedere afiu de necesar să observ, că comuna noastră are 10 învățători și învățătoare, salariați cu 1400—1800 cor. anual.

E foarte trist și dureros deci, că din învățătorii noștri — cu excepțiunea dlor învățători Theorean și Anca, cari sînt înaintați în etate, și cari odată au satisfăcut datorințelor lor, că nici unul nu a venit la frumosa și laudabilă idee de a înființa un cor și nu voese să fie conducătorii corului înființat acum.

D-lor își cunosc foarte bine datorințele, durere însă, nu țin cont de ele, le bagatelizează cu ușurătate prea mare.

Dea bunul Dumnezeu, ca corul din comuna noastră să prospereze, să înflorească și să servească spre deosebită laudă tuturor acelor — în special dlui părinte Neagoe, cari luptă și jertfesc atît în privința materială, cît și spirituală pentru prosperarea lui.

Fruză.

UCIDEREA PRUNCILOR.

Crăciunul în Siberia.

Când auzim de Siberia, ne aducem aminte de mii de nenorociți, cari gem acolo, fie-că au făcut o crimă, fie-că s'au luptat pentru desrobirea poporului lor. Dar! nu numai aceștia sînt locuitorii Siberiei, căci și acolo sînt, drept că tot la depărtări mari, sate și orașe, ai căror locuitori încă sîrbescă cu drag Nașterea Mântuitorului.

Pregătirile se încep cu o săptămână înainte de Crăciun. Tărâncile cea-cătămii uriașe de colaci și alte plăcinte, la cari le dau diferite forme. Din nici o casă nu e lertat să lipsească pirogile, adevărate pești copti în aluat.

În dimineața ajunului înceată, ori-ce lucru. Bărbații aleargă la scaldătoare de aburi, care se află în fiecare sat, și după-ce au asudat bine în vaporii, se așază fiecare pe o bancă lungă, unde îl freacă unul cu nuiiele. Apoi se săpu-nește bine și se spală cu apă rece.

După-ce au isprăvit bărbații, vin femeile de se scaldă în același fel.

Dela amezzi încolo începe sîrbătoarea adevărată. Înainte de a se așeza la cină, care e în ziua aceasta foarte de vreme, aleargă finii iute la nănașii lor, cărora le aduc pirogi și plăcintă de mac. Nașul le dă în schimb câte o cămașă sau prețul unei cămeși. Până-când se vină copiii îndărăt, mama așază înaintea icoanei sfinte, așezate într'un unghiu al casei, o mesoioară încărcată cu plăcinte și alte bunătăți de ale Crăciunului. De mîncările acestea nu se ating încă până la Bobotează, când le dăru-ește sîrașilor. Înainte de cina din ajunul Crăciunului își fac membrii familiei deosebite daruri, apoi se așază la masă.

Isprăvind cu cina, se grăbesc cu toții să se îmbrace în tot felul de haine earaghioase. De acasă merg astfel mascați la o casă închiriată anume, ca să-și petreacă în ea. Petrecerea constă din joc, cîntece și tot felul de glume. Măști

pe obraz nu pun, căci asta o socotesc de păcat. Țiganii sînt necunoscuți pe acolo, de aceea la joc le cîntă țeranii mai bătrîni pe balaleică, un fel de di-plă cu trei coarde. Familiile, cari nu vin să-și petreacă la casa aceasta, merg în vecini, unde sînt ospetați cu oiașu și plăcinte.

Se înțelege, că persoanele, cari fac vizite în timpul aceasta, se îmbracă cu totul tot altminte, decum ne îmbrăcăm noi. Chiar și în casă stau îmbrăcați în cojoace. Când iasă afară, la peste cojocul acesta încă unul cu mișele în afară și foarte larg. În mîni are două părechi de mînuși, picioarele sînt

încălțate cu o păreche de cisme de piele și peste ele cu cisme de postav. Multe femei poartă și în casă cismele acestea de postav. Se înțelege, că văzînd un Sibirian astfel îmbrăcat, ți-se pare că te-ai întîlnit cu un urs.

În ziua următoare se duc cu toții la biserică, cei mai mulți cu sîniile. După-ce a citit preotul evanghelia, o sîrută cu toții. La finea liturgiei se cîntă un cîntec de Crăciun, apoi pleacă toți cîtră casă. Nici n'au ajuns bine acolo și se și arată cergitorii, cari încă nu vin pe jos, ci călări și în sîni. Ei iau casă de casă și colindă. Oamenii le dau ouă, unt, făină, pîne, colaci, bani însă nu. După-ce ți-au umplut sîniile, pleacă la cîrcimă, unde vînd tot și banii cîpetați îi beau până nu mai rămân cu nici o capela.

Petrecerile țin până în ajunul Bobotezii, când înceată masoradele și jocul.

Cassa de ajutorare.

Art. XVI. de lege din anul 1900 a rânduit, ca subîngrijirea ministrului de agricultură să se înființeze o *»Cassă regnicolă de ajutorare a lucrătorilor și slugilor economiei«*. Guvernul a împlinit rânduiala legii și dela 1 Ianuarie 1901 cassa aceasta de ajutorare e în ființă.

În anul 1902 s'a adus o lege nouă despre cassa de ajutorare, pentru ca să poată da favoruri nouă și mai mari membrilor. De pildă, până acum era așa, că membrul regulat să plătească taxa până la moarte, acum art. XVI. de lege din 1902 dispune, că taxa nu se plătește până la moarte, ci numai în restimp de 25 ani. Cu un cuvânt legea nouă asigură multe favoruri nouă tuturor membrilor înscrși sau celor ce se vor mai înscrie.

Cassa aceasta interesează țeara întreagă. Direcția centrală e în Budapesta. În orașe, comune și sate primăria e îndatorată să isprăvească în favorul cassei de ajutorare, ce trebuie făcut. Când însă într-o comună se află deja 50 membri, se alcătuește o comisie locală, adică membrii înscrși au dreptul de a vorbi în afacerea cassei și soții lor dintre membrii isprăvesc afacerile din loc ale cassei.

Din toate aceste se vede, că nu e vorbă de un lucru mic, ci de un lucru mare, al unei țări întregi; ceea-ce se dovedește prin faptul, că la rânduiala legii din cassa statului se plătesc o sută cincizeci mii de coroane în fiecare an în cassa de ajutorare, pentru ca aceasta să fie sprijinită și ajutorată ca mereu să înflorească. Din faptul, că cassa e afacerea țării întregi, urmează, că aici nime nu-și poate pierde banul plătit, aici nime nu se păgubește, pentru-că cel-ce s'a înscris și a plătit regulat, și primește ceea-ce legea poruncește. Pentru aceasta ia chizeșie asupra sa țeara întreagă.

Anume, articolii de lege XVI. din 1900 și XIV. din 1902 rinduesc luminat: cine se poate înscrie, cât trebuie să plătească membrul înscris și ce se capete; cu alte cuvinte nu e un lucru zămislit numai așa, cum te taie capul, ci lege curată.

Legile aceste ne spun nainte de toate, că atîrnă dela voia fiecărui om, ca oare să se înscrie de membru, sau nu.

Legea nu poruncește nimărui să se înscrie. Cel-ce nu cuprinde cu mintea lui să-nătoasă, că e bine să se înscrie, nu e silit de nime. Va să zică, lucrul stă așa, că cel-ce

are minte pentru sine, se înscrie de sine, ear' cel-ce nu poate înțelege, că lucrul acesta ce lucru bun e, nu se înscrie.

Cam așa stă treaba, ca și când se pun mâncări și beuturi bune și fine naintea omului și apoi îi grăiește cineva: »cel-ce vrea, să mănă și să bea, cel ce nu vrea, să nu mănă și să nu bea«. Și legea despre cassa de ajutorare face cam tot așa: ni-se pun la îndemână toate bunătățile ei, dar' nu e silit nime să se folosească de ele. Omul cu minte, care se îngrijește de soartea sa și a familiei și vede mai departe decât virful nasului, înțelege îndată, că de ce fel de lucru folositor e vorba, ear' cel-ce nu vrea să se ferească și nu-i pasă de viitorul seu, nu poate fi fericit nici cu sila.

Însă ori cât de înțelept să fie omul, ori cât de tare să-l intereseze soartea lui și a familiei, numai atunci se poate hotărî să se înscrie de membru al cassei de ajutorare, dacă știe ce rost are cassa de ajutorare.

Deci, pentru ca fiecare să cunoască bine cassa vom explica pe larg și amănunțit tot, ce e de știut, chiar așa precum se află în legi. Aceasta o facem după o cârtică publicată de dl Vasile Vetési.

Cine poate fi membru cassei de ajutorare?

Membrii cassei de ajutorare pot fi proprietari de pământ, arândatorii, economii (oricât pământ să aibă), impiegații și oficianții economici muncitorii de câmp, plugarii, zilerii, sălăhori, pescarii, grădinarii, poliștișii de câmp, șumarii, tot felul de servitori economici, birșișii, cocișii, lucrătorii cu luna, hodăieșii, porcarii, vâcarii, stăvarii și acei membri de familie și slugi ce pe lângă casă, cari se deprind și cu lucru economic (grădinarit, lăptărit, prăsire de galițe și altele), apoi lucrătorii de câmp, tutungerii, pădurarii, păcurarii, ciurdarii, faurii, rotarii, lăcătușii, stolerii și tēmplarii de pe la domeni, vierii, cubicașii, birșișii mari, luntrașii, plutășii, botoșii; va să zică, pot fi primiți de membri toți (bărbat, muere, fecior, fată, prunc sau fetiță) câți se îndeltnicesc cât de puțin cu economie. Ear' în grupa a treia și în a membrilor regulați se poate înscrie ori și cine.

De câte feluri sînt membrii cassei de ajutorare?

Cassa de ajutorare are trei feluri de membri și adică:

1. membri ordinari,
2. membri extraordinari,
3. membri fondatori.

Membrii ordinari.

Membrii ordinari se împart în patru grupe.

Să vedem pe rînd, cari ce datorințe și drepturi au, căci numai astfel se poate hotărî omul, că în care grupă să se înscrie de membru.

Membrii ordinari din grupa întâia

Membrii ordinari din grupa întâia plătesc pe săptămână o taxă de membru de 20 bani, adică 10 coroane și 40 bani pe un an. Pe jumătate de an deci 5 coroane 20 bani. Taxa de membru nu se plătește până la moarte, ci numai vreme de 25 ani. Cel ce a plătit regulat taxa în decurs de 25 ani oricât să mai trăiască, nu mai plătește taxă, și totuși capătă toate ajutoarele.

Membrii din grupa întâia primesc cele înșirate în punctele ce urmează:

1. Dacă nu mai e în stare să lucre, să agonisească (de pildă îmbătrânește, se îmbolnăvește, slăbește) și dacă a fost membru zece ani deja, primește până la moarte pe fiecare lună un ajutor (pensie) de **10 coroane**.

Cel ce a devenit neputincios de a lucra sau de a agonisi înainte de a fi fost membru zece ani și nu vrea sau nu poate să plătească taxa până la anul al 10-lea, nu și-a pierdut banii de fel. Casa îi răsplătește toți banii, care i-a plătit până atunci ca membru.

2. Dacă membrul din grupa primă moare, cassa plătește familiei mortului odată pentru totdeauna o anumită sumă. Suma de ajutorare atîrnă dela numărul anilor, câtă vreme a fost înainte de moarte membrul cassei. Familia celui ce moare după cinci ani capătă un ajutor de 200 coroane, a celui ce a fost membru 10 ani 250 cor., a celui ce a fost membru 15 ani capătă 270 cor., ear' dacă membrul moare fără familie, cassa plătește cheltuieli de înmormântare 100 cor.

Dacă însă membrul moare înainte de 5 ani, familiei i-se plătesc toți banii plătiți la cassă în viața lui.

3. Când membrul va fi de 65 ani, primește într-o sumă 100 coroane. Aceasta nu înseamnă că cu atîta e plătit ori că nu mai are alte drepturi. Nici vorbă! Căci dacă devine neputincios, tot capătă încă și ajutorul de 10 coroane la lună; dacă moare, cassa se îngrijește tot așa de familia lui cum am spus-o în punctul 2. Cu un cuvânt, dacă a primit suma de 100 cor., nu și-a pierdut încă nici un drept la ajutoare și primește toate ajutoarele prescrise de lege și mai departe. Suma

„TURCA“.

Obiceiul popular de Crăciun și alte obiceiuri de Anul-Nou.

(Urmare și fine).

Tot cu glume și cu de acestea se petrece a doua zi de Crăciun. Seara merg feciorii la »Vătavul mare«, unde cînează cu toții pentru care scop »Colceriul mare« a adus la »Vătavul mare« pentru fiecare fecior o bucată de carne și un colac. Acolo apoi joacă mai toată noaptea. A treia zi de Crăciun e ea și a doua zi. A patra zi încă e ziua hazului, căci toți, afară de vătav și turoș, se fac »burduhoase«, îmbrăcându-se »colceriul mic« în haine femelești, »vătavul mic« se face mascat, un turcaș militar, »Colceriul mare« se îmbracă nemțește, la o sobă (cuptor) rea de pleu. o acață de gât, în formă de dobă, și o bate de răsună satul, femeia are în mână o mătură, cu care bate tot ce întâlnește, femei, bărbați, feciori, copii și fete. Astfel îmbrăcați ăutresă satul intrînd la fete,

feciori și cărîme unde sînt tractați cu rachiu.

În seara de Anul-Nou umblă cu lăutarul, de capătă scoverzi și crețari pentru lăutariu, căci în seara de Anul-Nou în fiecare casă se coc scoverzi așa e obiceiul. În seara de Anul Nou fetele cari au de gând să se mărite, iau o scovardă în gură, se suie pe gunoiu și ascultă, și încătrău va auzi cîinii lătrînd, în partea aceea se mărită ea. Ear' dacă voește a ști că oare bărbatul seu bogat e sau sărac, merge la gard și numără parii, dela 10 înapoi peru cu numărul 1 de va fi cu coajă bărbatul îi va fi bogat, de va fi fără coajă, va fi sărac.

Tot în seara de Anul-Nou se leagă și pomii, anume: merg doi inși cu un topor și cu stătea legături de psie, câți pomi au în grădină. Cel cu toporul îl ridică sus și zice cătră cel cu palele: eu taiu pîrul, mîrul etc. etc., cel cu palele zice: ba, nu-l tăie, că la vară face pere etc. No! dar' îl las, dar' de

nu va face, atunci îl și taiu, după-aceia îl leagă cu paie, astfel fac cu toți pomii.

Tot în seara de Anul-Nou se pun cepele anume: se ia o ceapă, se taie în două, și se desface în găoci-găocele, acelea se pun în rînd pe fereastră punînd în fiecare câte un pic de sare, dar' tot într-o formă, găociile sînt 12 la număr, botezate și numărate, după cele 12 luni ale anului. Dimineața în care coajă de ceapă va fi apă, luna aceea va fi ploioasă, ear' care va fi svîntată, va fi secetă.

— »Turea« ține până a doua zi de »Bobotează« și în toate sîrbătorile o joacă de câte 2—3 ori; în fiecare joc nu o poate juca, fiind tare obositoare, cînd nu o joacă o pune în cea mai apropiată casă de lângă joc, căci dacă se întîmplă ea să treacă domni pe lângă joc, sau să vie la joc, îndată unul dintre turoași fuge și o scoate afară și la domni și o joacă înaintea dînsului, cere cu ciocul, caută prin busunare, nu-l lasă

aceasta de 100 cor. e un dar de ziua nașterii pentru cel ce a ajuns să fie de 65 ani.

4. Dacă membrul s'a tocmit la ceva lucru, de pildă la secerat și de boală nu poate lucra, deci nu-și poate susține nici familia, direcția îi poate da un ajutor extraordinar de 300 coroane.

5. Dacă dă oare care năpastă (accident) preste membrul cassei (cade din car, se surpă pământul cu el, îi apucă mașina mâna, cade un arbore pe el, îl strică vita, calcă în cuiu, cade din pod, de pe stog, scară și numai Dumnezeu știe, ce i se mai poate întâmpla), atunci cassa noastră de ajutorare îl vindecă gratuit, nu trebuie să plătească nici doctor, nici apotecă; ear' dacă în urma nefericirii n'ar pute lucra mai mult de o săptămână, primește dela cassă pe fiecare zi un ajutor de 1 cor, și de nu s'ar vindeca nici preste 60 de zile dela ziua nefericirii, deci n'ar mai pute lucra, primește un ajutor de 10 cor. la lună până la moarte; dacă din pricina aceasta ar muri, familia capătă 400 cor. Ear' dacă n'ar avea familie, cassa se îngrijește de înmormântarea lui astfel, că spre acest scop trimite cheltuielile de 100 coroane.

În grupa aceasta dintâiu a membrilor regulați se pot înscrie cei cari au trecut de 14 ani, dar' n'au trecut încă preste vîrsta de 35 ani. *Dar' până la sfîrșitul anului 1905 se mai pot înscrie escepțional și cei ce au trecut de 35 ani, dar' nu sînt mai bătrîni de 50 ani. Va fi bine deci să grăbească cei ce au împlinit 35 ani!* Cei ce s'au înscris de membri după 35 ani, au aceleași drepturi, ca și cei ce s'au înscris înainte de anul 35, cu deosebire însă că cei înscriși după anul 35 primesc pensia nu după zece ani, ci după cincisprezece ani de membru, familia rămăsă după moartea lor primește ajutorul nu după cinci, ci după zece ani, ea' ajutorul acesta nu poate fi mai mare de 200 cor.; și darul de 100 cor. îl primește nu la anul 65, ci când sînt de 70 ani. Lucru natural, că legea are aceeași valoare și aici, că dacă cutare membru devine neputincios, sau moare înainte de anii când ar avea dreptul de pensie, cassa, cu detragerea sumei care i s'ar fi plătit mai înainte membrului, răsplătește și în acest cas suma plătită de membru până la ziua morții sau anepuținței.

Membrii ordinari din grupa întâiu au să mai știe, că fiecare are dreptul să-și scoată mai multe libele de membru, chiar și zece,

și care câte libele de membru și-a scos, de atâtea-ori primește ajutorul.

De pildă, celce și-a scos cinci libele și moare, familia lui primește un ajutor de 1000 cor. și nu de 200, ear' membru capătă un ajutor de 50 coroane la lună și nu 10 cor.

Mai e de însemnat, că fiecare membru are dreptul de a socoti în anul de membru odată mai mulți ani. De pildă: oare cine se înscrie de membru, însă nu vrea să aștepte 10 ani după pensie. În cazul acesta membrul se meargă la doctorul comunei (dacă acolo n'ar fi la cel cercual) și se ceară dela dînsul un atestat despre sănătatea lui. Doctorul îl va visita și de-îl va afla teafăr, îi dă atestat pentru care se plătește 2 coroane. Cu atestatul acesta se plece la antistia comunală și se spue: câți ani ar dori să socotească într'un an de membru. Antistia aceste le face cunoscute direcției centrale, ea apoi își face socotelile, cari le aduce la cunoștința antistiei. Membrul are să plătească suma corespunzătoare cu procentele de 5 la sută, câtă se potrivește cu anii câți vrea să se socotească într'un an. De-aș vrea, de pildă, să socotesc 7 ani într'unul voi plăti de 7 ori 10 cor. și 40 bani cu procentele convenite, când apoi dacă preste trei ani aș deveni neputincios de lucru, am să capăt îndată pensia corespunzătoare.

Așa se pot socoti într'un an atîția, câți voim, însă nu se iau în socotință la pensie, numai dacă după acestia au mai urmat cel puțin 3 ani, în cari s'a plătit taxa regulat. Dacă însă ar muri membrul mai înainte, banii se răsplătesc toți. (Va urma).

Cuvînt de deschidere

ținut de d-na Elisaveta Corfuriu, cu prilejul producțiunii teatrale a reuniunii femeilor române din Agnita. *)

Onorat public!

Înainte de a începe desfășurarea programelor noastre de producțiune teatrală, vă aducem sincerile noastre mulțumiri, pentru-că am avut onoarea de a ne face mare bucurie prin prezența d-voastră într'un număr atît de frumos și neașteptat.

Nu atribuim această bucurie numai persoanei mele, ci această privește în general pe fiecare femeie română, care

*) Întârziată din cauza lipsei de spațiu.

constitue tinăra noastră reuniune de femei, care, precum vă este cunoscut, s'a înființat numai în vara anului precedent.

Popoarele culte, cari ou zeci și sute de ani au avut fericire a se distinge prin îmbrățișarea tuturor ramurilor de cultură, cari sînt stîlpii oei puternici și adevărați ai existenței unui popor, ne-au pus și pe noi în febrilă sîrguință dîndu-ne îndemn la o activitate energică oătră aceleiași scopuri mărețe, cari sînt compasul oătră o cultură adevărat națională, a fost dar' și pentru noi, prea stimaților domni, timpul suprem, ca să dăm ascultare aceluiași înduioșat glas al poetului nostru național And Mureșan, care printr'un buciom de alarmă ne-a provocat la deșteptare, ca să ne croim altă soarte, prin care să dăm dovezi lumii, oă în mîinile noastre mai curge un sînge de vița de Roman. Așadar' pline de speranță, cu încredere în viitor, ne-am determinat și noi reuniunea noastră de femei, a imita și îmbrățișa lucrurile cele bune și folositoare, cari constituie depositul comun și sacru dela care atîrnă vaza și mărirea neamului nostru românesc.

Caracterele cele neastămutate ale ăntăilor femei romane respective ale străbunelor noastre, cari pentru a-și apăra onoarea, a-și edifica trăinicia existenței lor naționale, și-au găurit pieptul cu pumnalul, ba alta pentru a-și vedea patria fericită și neatinată, s'a opus fiului său, care cu ranele pline de puroaie gemea la poarta castelului cergînd mamei sale intrare în castel, pentru a-și spăla ranele sîngerate și a-și recreia puterile sdruncinate de pe cîmpul de luptă, însă nu i s'a încuviințat, primind un straniu refuz zicîndu-i-se:

Însă tu aiola, fără biruință,
Nu poți ca să intri cu a mea voință!
Mergi stringe-ți oștire pentru țeară mori
Și-ți va fi mormîntul încoronat cu flori.

Nu ne putem măsura, prea stimați domni, cu acelea umbre mărețe ale matroanelor române, și aceasta din mai multe puncte de vedere, și în special din lipsa de mijloace, cari depind dela intriga și terorismul dușmanilor noștri seculari, a doua referințele cele grele dintre noi, nepăsarea și neinteresarea noastră, care depinde dela individiu, pîmă și ură nefermuită, care grăsează încă în-

Omul fuge de nevoe, ca să vadă ce-a furat,
Iar Țiganul, cît se pare, se temea de peptenat.
Deci, fugînd așa n'nu-una, omu-n urmă ostenit

După atita fugărit
Strigă-odată!
— N'auzi, măi!...
»Ian ascultă! Ian mai stăi!»

— »Ba stăi tu, Țiganul zice,
»Că fugiși destul! Ți-ajungă,
Că pe tine știu, nici dracul
Doar' din urmă nu te-alungă.»

GLUME.

Un vînatî impușcase un vultur din înălțime. Iosca, care văzuse vulturul oăzînd, zise oătră vînatîor: »Puteai să oruși praful și glonțul, pentru-că vulturul și așa ar fi trebuit să moară din oăzătură.

până nu scoate oățiva cruceri, apoi îi mulțumește frumos. Dar' se întemplantă de vine pela joc și oăte un Țigan, vai de el atunci, acela mai mult nu mai vine, oăci Turca tot îl mănă oă gura ei de lemn.

Dar' pîn' la o vreme s' toate, așa și ou »Turca«. Se gată »Boboteaza«, se gată și cu ea. Seara, a doua zi de Bobotează, Sf. Ioan, merg feciorii la gazdă, mai cinesă încă odată și pentru ultima oară împreună. După cină apoi fecioare fecior joacă »Turca«, după-oe nioi unul nu o mai joacă, pune pe lăutar de oăntă de jale, »jalea Turcoi«, unul din turcași intră în ea, o sucește, se pleacă în toate părțile, întocmai ca-și-oănd s'ar jeli (beci) ouiva, ear' feciorii descoase pe rînd tot ce e cusut pe ea până rămâne numai bățul gol. Astfel s'a finit vesela Turcoi, care aduna satul în jurul ei și care acum e pusă uitării într'un unghiu al podului. Apoi mulțumînd »Văvul mare« gazdei în numele la toți își

ia fiecare seara-bună dela gazdă și după ce își string mîinile unul altuia se duce fiecare liniștit acasă, ducînd cu sine amintirile ce i-au rămas. Acum pot pleca ei la pețite, oăci preotul a dat ou botezul.

Astfel se petrec sîrbătorile Crăciunului pe la noi.

Comana-inferioară, 21 Nov. 1902.

I. Mănușin Popa.
Învîțător.

Țiganul la fugă:

De

Th. H. Speranță.

Un Țigan intrase noaptea într'o curte, unde-va, Ca să cumpere, se vede, o găină — nu prin ceva Și umblînd el pe 'ntunec băjbîind încetinel, Hop, că omul cel cu casa dă de-odată preste el.

El la fugă, omul eară;
Omul iute, el mai tare;
Fuge unul după altu
Cât ce poate fiște-care.

tr'o proporțiune considerabilă la poporul nostru.

Așadar ca să putem urmări cu exactitate scopurile mărețe cari conțin balsamul cel vindecător pentru ranele cele dureroase ale neamului nostru, jos cu pisma, în laturi cu invidia, și cu puteri unite pe toate terenurile să îmbrățișăm toate ramurile de cultură, căci numai atunci când într-o solidaritate, într-o bună înțelegere vom fi, numai atunci vor avea succese toate întreprinderile noastre și vom putea valora modestele noastre puteri. La lucru dar' cu toții cu mână bărbătească și națiunea are de nou să înflorească.

Prin aceste modeste cuvinte ale mele, în numele prezidenței noastre a d-nei preotese Maria Păreșu, care din cauza neputinței nu a putut lua parte la această festivitate, declar producțiunea de deschisă.

PARTEA ECONOMICĂ

Fătutul vacilor.

Nici o întâmplare dela casa economului nu e așteptată doar' mai cu nerăbdare, ca fătutul vacilor. Și cu tot dreptul! Pentru că ce ar face economul în decursul anului, dar' cu deosebire vara, fără laptele de lăpsă în casă? Numai acela știe ce plătește laptele în casă, care nu-l are. De aceea vedem, că atât în economiile cele mai mari, cât și în cele mai mici, grija cea dintâi a economului e aceea, ca să aibă laptele de lăpsă și încă dacă se poate în decursul anului întreg.

Pentru ca vacile să poată ajunge actul fătutului în regulă, e de neapărată trebuință, ca ele să fie împărțite de o grijă deosebită, cu deosebire pe timpul de iarnă, când se nutresc în grajd. Când se nutresc în câmp, își aleg ele singure iarba, care le mai place. În grajd însă trebuie să mănânce de multe ori și aceea, ce nu le place, de oare-ce foamea le silește la aceea.

Între nutrejurile, cari pot fi stricăcioase vacilor gonite, se numără: fânul, otava, napii, cocenii sau palle muce, inoroite, înghețate, înăcrite sau amestecate cu cuiburi de goareci sau alte lucruri, cari pot stârni greața și strica gustul plăcut al acelor. Afară de nutreț, le mai strică vacilor gonite încă și aceea, dacă se lasă de rîvnesc la alte vite când mănă, dacă se adapă cu apă prea rece, dacă sar peste obiecte mai înalte ș. a.

Cel mai mulți economi cunosc din experiență, când se apropie actul fătutului la vaci, de oare-ce acela îi premere anumite semne deosebite, cari se pot vedea la acelea și anume: foalele ajunge mărimea cea mai mare, ugerul se umple cu un fel de fluid în forma laptelui, părțile genitale (prihodul) se tot măresc și slobod în jos, ear' împrejurul cozii se lasă de amândouă părțile niște gropi mai adânci.

Când economul vede semnele de mai sus, e bine ca dacă poate să despărță vaca, care se gata să fete, de câtră celelalte vite, de oare-ce unele vaci când fată rag tare din pricina durerilor fă-

tatului și astfel sparie și pe celelalte, cu deosebire dacă e noaptea, cari apoi ușor pot omori vițelul, dacă cumva acesta ar ajunge între ele. Dacă însă nu o poate despărți, atunci la tot casul să-i facă un loc ceva mai larg, ca să poată face mișcările de lăpsă, ear' așternutul să fie pe timpul acela cât se poate de proaspăt și curat.

Înainte de a se începe actul fătutului, unele vaci sînt tare neliniștite: aci se culcă, aci se scoală, scapără din picioare, se uită mereu înapoi câtră foale și mugesc mereu. Îndată după ivirea acestor semne, se arată la părțile genitale beșica de apă, care plesnește și astfel pregătește locul pentru fătutul vițelului.

Când fătutul se întâmplă în regulă, îndată după plesnirea beșicii de apă, se arată la părțile genitale unghiile picioarelor dinainte și botul vițelului zăcând pe acelea. În cazul acesta economul nu trebuie să dea nici un ajutor la actul fătutului, de oare-ce acela își urmează calea sa naturală.

Se întâmplă însă uneori, că actul fătutului nu e în regulă: sau că capul vițelului nu zace pe picioarele dinainte, ci a rămas oarecum înapoi, sau că vine cu picioarele dinapoi înainte, sau că se arată numai un picior ș. a. În asemenea cazuri e de lăpsă ajutorul economului pricepător sau în lipsa acestuia al unui veterinar. Cel mai bun ajutor, ce se poate da vacii în asemenea cazuri, e ca vițelul să se împingă încet înapoi, ca să-și poată câștiga starea naturală pentru fătut.

Uneori se întâmplă ca vițelul să fie fătut în pelița aceea, în care a stat învăluit în vacă. În asemenea cazuri cea dintâi grijă a economului trebuie să fie aceea, de a rupe cât mai în grabă pelița numită, căci în cazul contrar vițelul odată se poate îneca în aceea.

Unele vaci fată culcate, altele stând în picioare. Când fată culcată, mașul, care stă în legătură cu buricul și prin care s'a nutrit vițelul până când a fost în vacă, de regulă nu se prea rupe, decât în cazul acela, când se scoală vaca. În asemenea cazuri, când adică nu se rupe mașul, trebuie ca economul să-l rupă. Ruptul nu trebuie să se facă tot mai de lângă buric, ci ca de o palmă bună mai departe de acela, altfel se pierde prea mult sânge și vițelul poate să piară.

Îndată după fătut vacile devenind mame, unele își iubesc și se bucură de vițel din cale afară, așa că îl ling într-una. Altele însă nu se prea interesează de acela și nici nu-l prea ling. Unii economi când văd, că vaca nu-și prea linge vițelul, îl presară cu fână sau tărîțe și sare numai ca să-l lingă. Linsul nu e tot mai de neapărată trebuință pentru vițel, de oare-ce se uscă el și așa nelins. Se grijească economul numai ca vițelul să nu recească așa ud.

După săvîrșirea actului de fătut la vaci, cea dintâi grijă a economului trebuie să fie aceea, ca vaca să poată lăpda soartea. A trage de soarta, ca să o scoatem cu puterea, nu e bine, de oare-ce ușor se poate primejdi vaca. Mai bine facem, dacă atîrnăm de partea egită afară o peatră cam ca de o pilă și astfel o lăsam pînă când ese ea

singură întreagă afară. Sî grijim ca vaca să nu ajungă la soarte, de oare-ce unele în urma durerilor prea mari, neștiind ce fac, se apucă și-și mănâncă chiar și soartea, ceea-ce le poate cauza o moarte grabnică.

Îndată după fătut, vițelul de regulă caută singur ugerul vacii, ca să sugă. La cas când nu ar fi în stare să o facă aceasta, însuși economul trebuie să-i vină în ajutor, conducându-l și aplecându-l ca să sugă. Prin supt vițelul se întărește și se face tot mai viu.

Unii economi cred, că corasta aceea, pe care o sug vițelii atunci la început, nu le-ar fi tocmai prinoasă sănătății lor. De aceea se apucă și mai și mulg o parte din aceea. Părerea aceasta însă e greșită, de oare-ce s'a constatat, că corasta aceea fiind cam sărată și purgativă, înlesnește egirea balegilor rășinoase din mațe, formate acolo pe timpul înainte de fătut. Chiar dacă vaca are prea multă corastă și lapte, atunci se mai poate și mulge o parte din acela.

În primele zile după fătut, dacă grajdul e destul de calduros, vițelul trebuie lăsat cu vaca la un loc, ca să poată suga de atâtea ori, de câte ori are lăpsă. La cas când vițelul nu se poate lăsa tot cu vaca, atunci îl ținem despărțit, dar' la supt îl lăsam și de câte 4-5 ori pe zi. Numai după-ce mai crește îl lăsam să sugă tot mai rar.

Întercatul vițelilor la soțul cel alb de vite, trebuie să se facă de regulă la patru luni, ear' la soțul Pintgau la câte două luni. Regula generală e, ca fiecare soiu de vită să fie întărcat dela supt după atâtea luni, câți ani îi trebuie pînă când ajunge la mărimea naturală a vitelor mari.

Ioan Georgescu.

Administrația băncilor populare.

Administrația băncii se face de:

1. Un comitet administrativ; 2. Un consiliu supraveghetor; 3. Un casier contabil și 4. Adunarea generală.

Comitetul administrativ se compune din 5 membri, aleși pe 4 ani. Dintre acestia unul e președinte și altul vice-președinte al băncii. Comitetul administrativ reprezintă banca, lucrează în numele ei și conduce afacerile zilnice, acordă împrumuturi, etc.

Consiliul supraveghetor constă de regulă din 9 membri, între cari unul e președinte al consiliului, aleși pe 3 ani. Rolul lor este mai mult de a supraveghia. Atât membrii comitetului administrativ, cât și cei ai consiliului supraveghetor trebuie să fie astfel răspunzători, încât se aibă cunoștință cât mai precisă despre starea membrilor din orice punct de vedere. Un membru nu poate face parte în același timp și din comitetul administrativ și din consiliul supraveghetor. Și consiliul supraveghetor și comitetul administrează gratuit.

Casierul-contabil nu poate fi membru nici al consiliului supraveghetor, nici al comitetului administrativ. El conduce cassa și registrele și el este răspunzător băncii pentru orice neregulă în această privință.

Casierul se angajază cu contract de către bancă și depune cauciune sau garanță. Pentru serviciu el primește o

leală stabilită de adunarea generală după muncă, pe care o depune, nu după veniturile băncii.

Adunarea generală se compune din toți membrii băncii. Ei îi sunt rezervate toate drepturile: este cel mai înalt organ administrativ.

Operațiunile băncilor Raiffeisen se mărginesc de regulă la împrumuturi și fructificarea economiilor celor cari le depun. Nu dau împrumuturi decât numai membrilor, depuneri de economii primare însă și de la nemembri. Împrumuturi cu înscrise, chitanțe, în cont curent, pe ipotecă, dar' nici-odată cu poliță.

Înainte de a se da împrumutul se cercetează amănunțit solvabilitatea și reputația de bun platnic, de om cinstit, harnic și fără vicii a celui care îl cere și se determină întrebuintarea banilor. A întrebuinta banii altfel de cum s'a declarat în cererea de împrumut, e cu desăvârșire oprit.

Împrumuturile se dau: sau pe termene scurte — până la un an — sau pe termene lungi — până la 10 ani.

În rezumat acestea sunt principiile fundamentale ale băncilor Raiffeisen.

1. Responsabilitatea membrilor cu avutul lor pentru datoriile băncii. Responsabilitatea a nelimitată, când răspund cu tot avutul în mod solidar și limitată când răspund numai până la o anumită sumă hotărâtă prin statute. Prima formă (cea nelimitată) e precumpănitoare în băncile Raiffeisen, a doua (cea limitată) în ale lui Schulze Delitzsch.

2. Limitarea întinderii băncii la un cerc cât mai mic.

3. Înlăturarea părților membrilor din bancă sau cel puțin micșorarea lor cât se poate. Băncile Schulze cer părți cât mai mari posibil de la membri.

4. Neîmpărțirea câștigului și adunarea lui în fond indivizibil. Băncile Schulze împart câștigul sub formă de dividende; acelea au fondul de rezervă, nu însă pe cel indivizibil.

5. Determinarea întrebuintării împrumuturilor. Băncile Schulze nu e fac.

6. Termenele lungi, până la 10 ani și cu posibilitatea prelungirii. Băncile Schulze nu dau împrumuturi decât pe câte 3 luni și le prelungesc din trei în trei luni până la cel mult 1 an.

7. Administrația gratuită. În băncile Schulze administrația e plătită.

I. Pătrășcoiu,
Lipsa.

SEFATURI.

Vindecarea scrîntiturilor la animale. Un veterinar recomandă, că în loc de a face legături cu apă rece sau chiar cu ghiță pe scrîntiturile dela picioare să ținem piciorul cu locul scrîntit timp de o oră în apă caldă și apoi să legăm locul cu pricina bine cu o pânză, pe care am mușiat-o bine într'un amestec făcut din părți deopotrivă de apă, tinctură de arnică și rășină acaroïd (botenygummi, nuttgummi, ceară de pământ). Îndată ce se abicește pânza, o mușiem din nou în acest amestec. Lucrul acesta s'a dovedit de foarte bun, căci în câteva zile se vindecă calul.

Soarele și pomii iarna. Cei ce cultivă pomi mai cu dinadinsul știu din experiență, că pomii sufer de multe ori iarna din cauza căldurii soarelui. Coaja înghețată se deghieță dintr'odată, apoi eară îngheață, ceea ce schimbându-se descapătă crepături. Ca să-i scutim de aceasta, ungem trunchiul cu un oir făcut din lut și bălegă în părți egale. Aceasta se face, când nu e ger. Dacă se spală ciurula, ungem trunchiul din nou. Nu trebuie să uităm, că soarele e mai primejdios înspre primăvară și că cei mai mulți pomi nu degeră în drierul iernii, ci oătră sfirșitul ei.

Unghii crescute în carne. Ca să scăpăm de năcazul acesta, facem cât mai des o creștătură în mijlocul unghiei. Aceasta crescând dă să astupe întâiu creștătura și se desvâță de a crește înspre carnea din vârful degetului.

Știri economice, comerț, industr. jurid.

Condițiunile pentru liferare de lemne de foc pe seama inspectoratelor de tren din Cluj și Arad se pot vedea în cancelaria camerei de comerț din Brașov. Terminul pentru oferte e 12 Ianuarie n. 1903.

Nuiele bancnote de 1000 cor se vor pune în circulație începând cu 2 Ianuarie 1903.

Comerciuul esteri al Ungariei. În Noemvrie a. c. a fost importul de 3 mil. 244 383 m. m. și 214 727 bucăți (2 mil. 97 818 m. m. și 52 046 b. din Austria) și exportul 6 mil. 594 167 m. m. și 779 220 buc. (4 mil. 766 526 m. m. și 496 347 b. la Austria).

Hale de vânzare la stațiunile căilor ferate. Ministrul de comerț a conces unei firme din Budapesta să facă la stațiunile mai mari ale căilor ferate hale de vânzare, unde să-și poată cumpăra publicul călător diferite obiecte. Ministrul a pus condiția, ca să se vîndă numai obiecte lucrate în patrie și pe cât e posibil lucrate de meșteriși nu în fabrici.

Depunerile la cassa de păstrare a postelor au fost la finea lui Noemvrie în sumă de 41 mil. 806 106 cor., depozenți 446 014. Hărțile de valoare și-au cumpărat depozenții în luna aceasta pentru 8 mil. 562 110 cor.

Noul tarif pe zone pentru circulația de persoane pe căile ferate ale statului, care intră în vigoare cu ziua de 1 Ianuarie, conține următoarele dispoziții: Pentru circulația la distanțe mai mari s'au introdus 16 zone, în loc de 14, câte erau mai înainte. În urma acestuia tariful pentru distanțe mai mari s'a scumpit. Față cu această scumpire însă s'a făcut o înlesnire, anume că la distanțe mai mari se va putea întrerupe călătoria pe timp de 24 ore, dacă despre aceasta este anunțat conducătorul și șeful garei unde se face întreruperea. Zona

XV. cuprinde distanța dela 301—400 km. ear' a XVI. dela 401 km. în sus. Prețurile trenului personal vor fi pentru zona XV. cl. I. 21 coroane, cl. II. 14 cor., cl. III. 9 cor., trenul accelerat 27, și 18 cor. Pentru zona XVI. tren personal: 24, 16 și 10 cor., trenul accelerat: 30 și 20 cor. Prețurile în amândouă zonele la cl. I. se prezintă cu câte 3 cor., la cl. II. cu câte 2 cor. la cl. III. cu câte 1 cor. mai mult, decât tariful de până acum pe 14 zone.

FELURIME.

Arbori cari produc pâine, unt și lapte. Se știe, că arborul pâine este marea brutărie (becănie) a pădurilor din țările cele calde. El se află mai cu seamă în insulele Filipine și Mariane din Asia-de-est, dar' și în Australia.

Fructul seu este rotund, închis într'o coajă groasă, de un galben strălucitor. S'ar pu' de zice un fruct de aur. Indigenii îi zic fructul vieții.

Acest fruct se ia din pom și se pune în foc. Coaja se desface îndată și rămâne o cocă mică, albă și moale, ca miezul pâinei.

O revistă botanică scrie, că s'a descoperit în susul riului Niger (Africa) o vale întregă de Căriți sau arbori de unt. Aceștia seamănă cu stejarul. Fructele lor sînt ca niște castane. Ele se curăță bine, apoi interiorul cărnos se pisează și se pune la dospit în butoaie cu apă. După câteva ore se bate întocmai cum se face la noi în putinelu, și untul ese la suprafață. Untul de carit este mîncarea zilnică a poporului din Senegal și Nigrița. Din el se extrage săpunul, cu el se pregătesc bucatele, se fac luminările, ear' Negrele își fac diferite pomăzi pentru țărușul lor cel negru.

Mai este un arbore, pe care Humboldt l-a supranumit pomul-vacă, descoperit în Venezuela. Acolo sînt păduri întregi de un fel de arbori numiți Tabyla. Arborii produc un suc imbelugă și lăptos, de o albeață strălucitoare și de un gust minunat. Pentru locuitori este mai mult decât o butură sărătoare. Laptele e parfumat, gras și constituie un nutremînt excelent, ca și laptele de vacă. Spre a mulge pomul, e de ajuns de a face o tăietură în jurul fructului. Îndată țighește din el o zamă lăptoasă. Cei mai însemnați arbori de lapte se găsesc în Guyana. Locuitorii îl numesc »Hia-Hia«, adică »dulce-dulce«. »Hia-Hia« crește de obicei pe marginea lacurilor și a riurilor. Coaja și fructele lui cuprind atîta lapte, încât, când se taie câte un pom, apele riului se înalbesc, și devine un rîu de lapte.

Negrul face să curgă lapte dintr'un arbore și fiindcă natura e bogată și imbelugată în asemenea fructe, Negrii nu au nevoie a falsifica laptele, cu făină, scrobeală sau alt-ceva, după cum fac la noi unele lăptăreșe.

Iată dar cum îngrijește natura de om, dându-i: pâine din fructul vieții, untul din pomul Carit, și lapte din »Hia-Hia«!

Ar fi minunat dacă s'ar prăsi și la noi asemenea arbori, ce berechet ar fi pe capul leneșilor!

CRONICĂ.

Tuturor abonaților, cetitorilor și binevoitorilor „Foii Poporului” le dorim, ca

Năsterea lui Christos
Să le fie de folos!

Redacțiunea.

AVIS. Din cauza sfintelor sărbători ale Nașterii Domnului numărul următor al „Foii Poporului” nu se poate culege la timpul obicnuit, de aceea expedarea nu se va face Vineri, ci Luni, în 30 Dec. v.

Doamna Emilia Dr. I. Rațiu, cu lucrări de cea mai nemărginită durere, mulțumește tuturor Românilor, amici și cunoscuți, — particulari — corporațiuni, — societăți și instituțiilor, — pentru înalta manifestare de dragoste și pietate, față de memoria mult adoratului ei soț, **Dr. IOAN RAȚIU**, și roagă pe toți acei buni Români să se unească rugăciunile lor cu ale dăseși la Atoptulnicul Dumnezeu, pentru odihna scump sufletului, în vesi tubitului și neuitatului ei soț.

Tot asemenea și fiica d-sale doamna Emilia Tilea născ. Dr. Ioan Rațiu, mulțumește din inimă tuturor prietinelor și binevoitorilor, pentru cuvintele lor de mângâiere ce i-au adresat, din prea tristul privilegiu al morții, neuitatului și mult regretatului ei soț, **ONORIU TILEA**.

Protopop nou. În ședința consistorului plenar de Luni s'a întărit de protopop al tractului gr.-or. al Mercuriei dl. **Avram P. Păcurariu**, preot în Lanorâm.

Secretarul Albinei. În ședința de Sâmbătă a direcțiunii „Albina” dintre 7 concurenți a fost ales de secretar al „Albinei” dl. **Tiberiu Bredicean**.

Alegere de preot. Ni se scrie, că în 8/21. Dec. o a fost alegerea de preot în comuna fruntașă **Agârbiciu**, tractul gr.-or. al Mediașului. A fost ales cu unanimitate, dintre mai mulți concurenți clericul abs. **Ioan Muntean**, din Turnișor.

† **Constantin Pop**, cunoscutul co-fetărar român din Sibiu, a murit în 25 Dec. în etate de 63 ani. Fie-i țărâna ușoară.

— **Petru Lascu**, proprietar, a răposat în 27 Dec. n. după lungi și grele suferințe în etate de 69 ani. Înmemorarea i s'a făcut în 29 Dec. în cimiterul gr.-or. din Roit.

Răsbunarea lăptăreselor. În Antun (Franța) au fost pedepsite mai multe lăptărese dovedite, că au pus apă în lapte. Foarte bine, căci numai apa a mai rămas, pentru care nu plătim — dar' nici asta nu pretindem. Ei, dar' lăptăresele pedepsite au hotărât să-și răsbune. Al crede, că ori-ce om de omenia — și femeile — nu se va întovărăși cu niște îngelătoare. În Antun a fost altminteri. Soațele îngelătoarelor au scum-pit laptele, până când au scos banii de pedeapsă din punga celor deprinși cu cafea, ear' judecătorilor au jurat să nu le vândă nici una lapte.

Contra culturei. Școlarii din Poiana Arieșului s'au pregătit cu câteva cântări și cu piesa populară instructivă: „Țărani noștri”, pentru o reprezentare în favorul școalei. Au cerut concesiia dela protopretorul din Turda, un anumit **Semerai**. Și dumnealui, a spus, că în **Maghiaria** numai piese maghiare se pot reprezenta. Dăseagă deci concesiunea atât pentru concert cât și pentru teatru, dar' din considerații față de speșele avute el totuși este atât de bun, și dansul nu-l oprește.

În contra opreliștei s'a dat recurs. Reprezentația nu s'a ținut. Recursul a fost rezolvat peste opt luni, în favorul Poenarilor. Atunci cei din Poiana s'au pregătit din nou cu piesa. Și earăși au cerut concesiia dela protopret-biterul **Semerai** pentru-o în rescriptul vice-comitelui se spunea apriat, cum-că Poenarilor *trebus să li-se de concesiie*.

„D-lor, — a zis el — mie nu-mi poruncește vicecomitele! Puteți merge! Atunci vă voi da concesiia, când îmi veți aduce piesa tradusă pe ungurește legalizată prin notarul public”.

Apoi s'au început vaetele. Așadar earăși au făcut speșe înzadar?

Speșe în contul școalei, ce voiau să ajutoreze. S'au dus la vice-comitele. Acela era nervos. Nu știa ce-i de făcut. Să înainteze un alt recurs, așa a zis el. Un recurs? earăși recurs, — de ce?

Ca peste opt luni să sosească cu acelaș rezultat și efect? N'au mai recursat.

Dreptatea nu se face cu pumnul. Asta a trebuit să o vadă și Vasile Oprea Maniu din Reginari, care a spart poarta lui Oprea Pinciu și i-a luat un miel, pe care i-l zălogise acesta. Maniu a fost pedepsit cu o săptămână închisoare și 10 coroane în bani.

Soldați în Orlat. Reparaturile la casele erariale din Orlat s'au început deja. Afară de aceea s'a hotărât zidirea unor grajduri pentru cel puțin 50 cai, locuințe pentru ofițeri, căsărmi, școală de călărit și alte edificii. La primăvară vor fi dislocate acolo 2 baterii de artilerie (tunari).

Sultanul contra rachiului! Turcilor le oprește biblia lor, numită coran, beutura vinului. În schimb însă cei cu dor de-a-și arde gâtul beau rachiul de trevere (tescovină), pe care-l numesc „rachi”. Zilele acestea Sultanul a dat poruncă strajnică, că cel-ce va mai fi prins bând „rachi” să fie aspru pedepsit. Credeți, că a făcut-o asta, ca să mântuească sănătatea supușilor săi? Aș, de unde! Bietul Sultan se teme, că unde se adună 2—3 Tu oi la un loc, fac un complot în contra lui. De aceea porunca.

Negoț cu oameni. Folle rusești aduc știrea, că în Covroff, unde au perit mai toate vitele și recoltă n'a fost aproape de loc, nenorosiții de țărani au început să-și vândă femeile și copiii. Se fac licitațiuni în toată forma: un copil se vinde cu 50—60 cor., o fată tină cu 180 cor. Neguțătorii de marfă omenească se îmbogățesc, cumpărând copii, pe cari îi hrănesc bine și-i vând eară cu câștig mare.

Cutremure de pământ. În Așabad (Turkhestan — Asia rusească) au fost niște grozave cutremure de pământ, cari au stins viața la peste 4000 persoane. Cei scăpați de moartea aceasta sunt amenințați de foamete. În decursul catastrofei s'au arătat din nou dovezi despre inima nobilă a unor oameni. Așa se povestește între altele, că un sublocotenent n'a voit să iese din căsarmă până nu și-a văzut toți soldații scăpați, ba a mai intrat și după aceea încă o dată în edificiu, care s'a prăbușit peste el.

Se poate? Ni se scrie din comitatul Clujului: Cu ocaziunea mergerii la Cluj am rămas de gazdă la o bătrână din Arghireș, unde în aceea seară a venit un om de rind, precum se vedea, și a început a se căi contra învățătorului Pop Iănos, că strânge tinerețea română în seri anumite la învățătorul de stat formând cu ei o societate maghiară. Ce numa poartă societatea, nu mi-a știut spune, destul că tot dintre aceștia se ales președinte, casariu etc. Zice, că afară de tineri români mai la parte și un tiner de Jdan, al cărui tată umblă pe șate cu piper, galoane etc. Apoi zice că s'au auzi cum cântă seara, când ies dela acea școală, la cântece străine de neamul nostru.

Oi rătăcite. De lângă Huedin primim știrea, că mai mulți elevi, copii de preoți dela școala civilă din Huedin s'au dus la directoarele școlii cerând să li se propună religia în limba maghiară de care-ce dîșii nu știu celi românește (pagubă, că mănăncă prescură românească). Nu mi pot închipui, cum un preot (cinoare excepțiunei), nici cel puțin în vacanțe nu pune în mână pruncului său o carte scrișă românește, ca să învețe a celi. Altcum între acești elevi sînt și de aceea, cari mai prin toate clasele au bucat.

Al 29-lea. Cassariatul „Reuniunii române de înmormântare din Sibiu” a solvit erezilor legali ai răposatului **Constantin Pop sen.**, fost cofetărar și membru al numitei reuniuni, ajutorul statutar.

Acesta este al 29-lea cas de moarte în sinul reuniunii noastre de înmormântare.

Creșterea spre cruțare. De multe ori vedem părinți nesocotiți, cari se grăbesc a împlini toate dorințele necotite și necotite ale copiilor lor. Urmarea e, că copiii nu-și știu înfrîna poftele, nu știu prețul banului și bunul strîns de părinți în zece de ani îl risipesc în câțiva ani. O pildă frumoasă de creștere spre cruțare ne dă și casa regelui din România. Nepotul de 9 ani al acestuia, care va fi cu voia lui D-zeu domnitor al României, a fost zilele trecute la o expoziție, unde erau fol de fel de păpuși: fetițe, soldați etc. El însuși e soldat într'un batalion de vânători. Întrebat, dacă-i place expoziția, a răspuns: „Îmi plac păpușile, dar' aflu că sînt prea scumpe”.

7 morți. La topitoarele statului din Hunedoara a fost o scurgere de gaz, care a făcut scrum șapte persoane.

Casa Națională din Sibiu. În ședința din urmă a Asociației s'a hotărât să se înceapă în primăvară cu zidirea Casei Naționale din Sibiu pe locul cumpărat lângă curtea școlii de fete. Se va face deocamdată un edificiu cu două caturi. În rîndul de jos (parter) se va muta cancelaria și biblioteca Asociației, celelalte două rînduri vor fi date cu chirie. Mai târziu, după ce vor fi adunați banii, se va ridica în curte un alt edificiu cu două caturi, în care va fi și o sală mare pentru adunări și sale mai mici pentru reuniunile române din Sibiu. Un al treilea edificiu va fi apoi pentru muzeul național.

Convocări. Adunarea cercuală ordinară a despărțământului »Albei-Iulii« al »Asociației pentru literatura și cultura poporului român« se convoacă pe a 3-a zi de Crăciun în 9 Ianuarie c. a. 1903 la 10 ore a. m. în comuna Chișfalău în edificiul școlii.

— În sensul statutelor, convocăm adunarea generală a »Reuniunii de cântări din Șomcuta-mare« pe ziua de 4 Ianuarie 1903 st. n. la 2 ore p. m. în localitatea școlii române confesionale din loc. Șomcuta-mare, la 21 Decembrie 1902. *Elia Pop, not. subst. Nicolae Nilvan preș. reun.*

Maghiarii nostri în București. »Cronica« din București scrie următoarele: »Ni-se comunică că Marți, în 30 Dec. cu ocazia sfîrșirii drapelului societății maghiare din București, s'au petrecut fapte, cari dovedesc că Hunii în orice parte a lumii se vor afla, tot un trib de barbari vor rămâne.

»In sala Amiciția, din intrarea Zalomit, așară ei s'au strîns pentru a sîrba sfîrșirea steagului și în programul sîrbării a fost și o reprezentație așă zisă teatrală, în care figurau mai mulți Maghiari terorizînd pe un Român.

»Norocul a fost, că pseudo-românul, care a suferit scuipatul și diferitele alte mîngăleri era tot un Maghiar, însă îmbrăcat în costum românesc.

»Se vede treaba, că onorabililor noștri oaspeți li-s'au urît la noi și govinismului lor vor cu ori-ce preț să-i dea și acî colorile și pecetea din țeara lor.

»Dar' să încheiem. Dacă au scuipat pe acela, care s'a pretat a juca rolul Românului, bine l-a făcut, căci o merita, de oare-ce nu era demn de a purta haina Românului, precum nici martiriul lui.

Cursagiul unui ciobănel. Florea Bencic, ciobănel tînr din comitatul Bihorului, auzi într-o noapte o larmă, care nu l-se împărî a bine. Abia eșise afară și văzu, că doi lupi își făceau de lucru pe lângă staulul oilor. Unul dintre lupi se aruncă cu furie asupra flăcăului, acesta îl apucă de gât și atîta îl mai bătuci cu pumnul în cap, până lupul căzu la pămînt. Intreg comitatul vorbește despre cursagiul acestui puin de Român.

Puterea visului. O foaie scrisă de medici germani comunică următoarea întâmplare, care arată ce putere mare poate să aibă un vis asupra omului. În München (Bavaria) ședea o păreche logodită într-o grădină. Logodnica plecă pe un sfert de oră de lângă logodnicul ei. Acesta așipi pe bancă. Se vede, că a avut un vis greu, poate-ă l-se părea, că e condamnat să-l taie capul, căci venind logodnica înapoi și atingîndu-l în ceafă, a fost lovit de gută și a căzut mort la pămînt.

Năpastă. Ni-se scriu următoarele: O mare nenorocire s'a întîmplat în 28 Decembrie. Locuitorul din Sîngeorgiul-român cu numele Artenie Șpaimoc a fost răpit de o prăvălă (lavină) de zăpadă, ce s'a desprins tocmai cînd a voit să transporte o cantitate de fîn la oile ce le ierneză pe munte. Pînă acum nu s'a aflat cadavrul. În 30 Decembrie o ceată de vre-o 20 inși s'au dus la munte, ca să-l caute.

I. Sokorod, învățător.

Migălie. După-cum se vede din »Știrile din piață«, ouăle sînt foarte scumpe în timpul de față, vînzîndu-se bucata și cu 5 cr. Nu e destul, că prețul le e așa de pipărat, s'a aflat și un mișel, care a vîndut în Bistrița ouă stricate, dar' ca să nu se cunoască le-a fost furt. Lucruri de acestea lovesc în cinstea vînzătorilor și ar trebui să descopere pe astfel de înșelători.

Cina soldaților. Incepînd cu Anul-Nou, pentru cina soldaților se vor socoti de fîcior 6 bani în loc de 4. Cină caldă primesc de 5-ori pe săptămână, ear' în celelalte două seri li-se dau conserve de legumi.

Din isprăvile timpului. Pe cînd scriem știrile acestea, pe sfîrșă bate un vînt cald, de care se topește zăpada ca ceara de fața focului. Gazetele din depărtare continuă însă a ne aduce știri despre jertfele, ce gerul trecut cu fiul lui, lupii, le-au cerut.

Un tren, care circula între Galiția și Ungaria, a stat timp de 18 ore în zăpadă. Cei 100 călători, cari ocupau vagoanele, au trebuit să aștepte timp de 18 ore pînă-cînd muncitorii au liberat trenul de troenii, ce îl năpădiseră.

Petru Vișă era vînatător renumit. Om curajos și robust, el a dat adeseori piept nu numai cu gendarmii și gornicii de pădure, dar' și cu dihăniile sîlbatică. Zilele trecute se dușese să vîneze lupi în pădurea de lângă Brad. Și-a luat poziție într'un loc bun de pîndă. Incepuse să ningă și nîgea cumplit. Vișă însă sta ca implîntat la locul său de pîndă. A doua sau a treia zi un gornic a dat peste bietul Vișă îngropat în zăpadă pînă la piept. Înghețase, dar' în mîinile lui ține încă pușca plină și gata de a trage în vre-o dihanie.

În județul Iași, în comuna Galata, doi slugitori ai altarului, un preot și un cantor, venind cu căruța la Iași, au căzut victime verocității sîngerioaselor fiare. Din Tulcea se anunță, că trei membri din comisiunea prefacerii rolurilor de contribuțiuni, surprinși de o haită de lupi între Isaceea și Văcăreni, au fost sfîșiați.

În apropiere de Teiuș au fost aflate niște rămășițe dela 4 oameni mîncăți de lupi. Ei pleaseră cu o sanie către Teiuș, o haită de lupi s'a luat după ei, caii s'au spăriat, au răsturnat sania și bieții oameni au rămas în șanț, unde l-au sfîșiat lupii. Caii au ajuns nevătămați acasă.

Credință răsplătită. Ministrul de agricultură a împărțit în anul acesta la 450 de servitori și lucrători premii de 50—100 cor. pentru credința dovedită față de stăpîni. Între cei premiați sînt și de acela, cari au servit 40—50 ani la un stăpîn, pe care nu l-au părăsit nici în bine, nici în rău.

Înaintare. Dl Ioan Broju, preot militar din Sibiu, a fost onorat de Excelența Sa metropolitul Ioan Mețianu cu brău roșu.

Din pătaniile emigranților. Nu e de mult, de cînd venise în Budapesta la birtul »Vulturul de aur« un om, care se înștiințase cu numele Nichifor Dobrin. După puțin timp el dispărî fără urmă. Abia acum s'a dovedit, că a fost un țeran Alexandru Bogdan, care voia să emigreze la America cu pasaportul lui Dobrin. Doi pungași din Budapesta au aflat despre pasaportul cel fals, au venit la el, l-au mințit, că sînt poliști secreți (detectivi), l-au luat banii și giamațul (cușorul) și l-au poruncit să se reîntoarcă acasă, unde-și va primi lucrurile. Bogdan a tot așteptat, dar' vîzînd, că nu mai primește nimic, s'a adresat către poliția din Budapesta, care cercetînd a aflat, că niște pungași l-au leucit pe bietul Român de America.

Emigrarea Săcuiilor. Cu toate bu-nătățile, ce le revarsă statul asupra Săcuiilor, aceștia nu conținesc cu emigrarea. După o statistică a ministrului de interne român, din 1 Aprilie pînă în 31 Octombrie a. c. au emigrat în România 19 000 Săcui.

Pește stricat. La Crăciunul nemțesc a adus un negustor din Biserica-albă 4 măști metrice de crap pe piața Timișoarei. Nici nu-și deslăcuise bine marfa, și eaca căpitanul poliției și medicul, cari cercetînd peștele, au aflat că e stricat. Peștele a fost confiscat și îngropat în pămînt, ear' contra pescarului neconștient s'a făcut arătare.

În România, unde se mîncă foarte mult pește, s'a întîmplat și în toamna aceasta, de o întreagă familie s'a îmbolnăvit din mîncare de pește stricat. 2 membri ai familiei au murit înveninați, ceilalți abia au putut fi scapați de medici. De aceea bine să grijim, cînd cumpărăm pește, ca să nu ne cumpărăm boala sau chiar moartea.

Nenorocire în comuna Lupșa lângă Cămpeni. Ni-se scrie din Bucium-șaga: La 27 Dec. zăpada, pornită din vîrfurile unei coaste, unde a strîns-o vîntul puternic, ce a suflat atunci și în ziua premergătoare, a minat de pe coastă 2 bărbați, cari mergeau să-și adape boii, dimpreună cu aceștia. Ajungînd grămada de zăpadă la șes, a astupat cu totul pe cei doi bărbați, 3 boi și o gură. Semnul și strigătele unui om din coasta opusă nu le-au putut folosi pe vînt. A doua zi gendarmeria a scos oamenii din comună și au descoperit pe cei doi bărbați, cari erau morți lângă boii lor, asemenea morți. Zăpada mare, ce a căzut pe munții noștri, mîindu-se vremea se topește cu încetul. *Anton M. Popa, preot.*

O mireasă, care fuge dela biserică. În comuna sîrbească Stărciova țeranul Sircov își sili fata să se mărite după bogătanul Rado Bojici. Alesul fetei era însă un flăcău sărac, Dușan Petrovici. Înzadar a încercat fata cu lacrimi în ochi să-l înduplece pe tatăl său să nu o dea după bărbatul, care nu-l era drag. Bătrînul nici nu voia să știe de așa ceva. Veni ziua cununiei. Cînd au ieșit după cununie din biserică, fata se sui în căruță, dar' pînă să se sule și mirele, coșul — era un prietin al drăgușului fetei — lovi cu toată puterea în cai și p'aci l-e drumul. Mireasa fugită s'a întîlnit cu alesul ei și acum gendarmeria îi caută pe amîndoi.

Curcuben frumos s'a văzut a treia zi de Crăciunul Nemților în Budapesta.

Moartă în soriu. Zilele trecute, când era gerul cel mare, venise fata de 18 ani a unor oameni cinstiți din Moșon (Ungaria) acasă plângându-se, că nu-i este bine. Ea se puse în pat. Părinții îngrijorați au trimis după medic, dar până să vină acesta, fata părut că murise, ceea ce constată și medicul. Ea fu pusă într'un soriu și cu acesta într'o odă rece. A doua zi veni rădăcină. Una din ele observă, că fata nu înțepenise încă, cum înțepenesc morții. Chemându-se medicul dela poliție, acesta constată, că biata fată n'a fost moartă, când au pus-o în soriu, ci a murit după aceea înghețată. Tribunalul a pornit cercetare.

Petrecere. Mai mulți învățători din tractul Ili Murășană aranjează în 27 Dec. (9 Ianuarie 1903) a 3 a zi de Crăciun o producțiune teatrală împreună cu dans în hotelul »La vânător«. Inceputul la orele 7 și jum. seara. Venitul curat e destinat pentru înființarea unei biblioteci tractuale.

Se va preda piesa: »Cinel-Cinel«, vodevil într'un act cu cântece de V. Alexandri.

Furt și omor în Domagnia. În noaptea de 6 Decembrie n. c. doi tâlhari locuitori în Crușovăț au furat în Domagnia (Com. Caras-Severin) 2 boi ai economului Petru Domil. Vardiștii comunei observând, că boii sunt furati, au voit să-i aducă la primărie. Tâlharii, văzând pericolul, au lăsat boii și au fugit. Un vardișt cu numele Chirca Benghea a pus mâna pe un tâlhar, dar acesta a puzat asupra vardiștului, care a căzut la pământ rănit grav. Tâlharii au luat-o la sănătoasa, dar au fost prinși de gendarmi și puși la răcoare. Rana nefericitului vardișt Benghea e foarte periculoasă; glonțul i-a rupt 2 coaste și s'a oprit în gura spinării; se crede, că va scăpa totuși de moarte. Tot în Domagnia s'a întâmplat în 14 Decembrie, că mai mulți oameni din comuna învecinată Canicea și alții din Domagnia s'au luat ziua la 2½ ore la ceartă și la bătaie în biră. Un om din Canicea a strâpuns cu cuțitul pe Nicolae Român, care, lovit în inimă, a căzut mort la pământ. Gendarmeria caută pe uoigaș.

Daruri pentru biserică. Biserica din Șarpatoc a mai primit următoarele daruri dela Români, aflători în America:

Din **Daneș**: Roman Ilieviciu 1 dolar; Zacharie Cristea, Nicolae Costandin, Ioan Muntean, câte 50 cenți; Ioșif German, Ioan Bălu, Ioan Lazar, Nicolae Bălu, Ioan Mosora, Ioan Cristea, Iustin Medrea, Zacharie Mosora, Ioan Brânduș, Zacharie Brânduș, Ioan Căbaș, Ambrosie Cristea, Ioan Cristea, Nicolae Cristea, Nicolae Bendorfean, Nicolae Brânduș, Ioșif Brânduș, Ioșif Cristea, Zacharie Tătar, Ilie Tat, Nicolae Regman, Ioan Adam, Sevestian Șoneri, Nicolae Lazar, câte 25 cenți; Ioan Cristea 15 cenți; Ioan Pascu 10 cenți.

Din **Ferihaz**: Constantin Buzăș 1 dolar; Zacharie Suciu 50 cenți; Constantin Cristea, Nicolae Andrei, câte 25 cenți.

Din **Sighisoara**: Mihailă Șoneri 1 dolar; Gligor Țișeu 50 cenți; Mihailă Țifrea 25 cenți.

Din **Retisdorf**: Ioan Flitter, Zosim Colceriu, Zosim Șbârcea, câte 25 cenți.

Din **Ighisdorțul românesc**: George Ionescu 25 cenți; Anghel Cora 20 cenți; Miron Mohan 15 cenți; Pantilimon 10 cenți.

Din **Varolea**: Costin Bailă 25 c.

Din **Ernea-săsească**: Șofron Maer 50 cenți.

Din **Hundorf**: Teofil Pop 25 c.

Din **Richisdorf**: George Lustăr 25 cenți.

Din **Alma**: Teodor Berția 50 c.

Din **Hagfalău**: Ioan Mihu 25 c.

Din **Pianul-de-sus**: Ioan Bunea 1 dolar.

Din **Toarola**: George Flaișer 25 cenți; Ioan Pascu 10 cenți.

Din **Șoard**: Ioan Bucur 25 cenți.

Din **Țelne**: Zacharie Dăblea 25 c.

Ioan Sămuiă 15 cenți.

Din **Saschiz**: Nicolae Călugăr 25 c.

Antăiu harnicilor parochieni din Șarpatoc, cari se află în America și cari s'au născut mult cu colectarea noastră anume: Ioan Țanț și Mihailă Ganea, le aducem cea mai mare mulțumită și le zicem: D-zeu să le răsplătească osteneala lor, precum și tuturor celor ce au contribuit. Șarpatoc, la 18 Octombrie 1902. *Moise Flitter*, paroch gr.-ort.

DIN LUME.

Peninsula-Balcenică.

Delyannis, primul ministru al Greciei, s'a declarat partisan al statului-quo în Balcani, cari să se mențină prin acordul austro-rus, și amic al Turciei, căreia niște reforme înțelepte îi vor da nouă forțe.

În privința reformelor, Delyannis dorește drepturi egale pentru toate naționalitățile din Macedonia.

Mutesariful din Baiezi (Asia-mică), care n'a voit să arboreze stindardul la onomastica Țarului, a fost încununat de consulul rusesc, că nu va fi primit la gratulare. În urma pașilor energici întreprinși de ambasadorul rus din Constantinopol, mutesariful a fost depus și ministrul turec de interne a trebuit să ceară scuze dela ambasadorul Sinoviev.

Nu mai rămâne nici o îndoială, că punerea în execuțiune a reformelor în provinciile europene ale Turciei într'un mod extraordinar de repede, contrar cu totul moravurilor guvernamentale turcești, s'a făcut sub impresiunea comunicatului guvernului rusesc, apărut în »Mesagiul Imperiului«, și a călătoriei contelui Lambdorff la Viena, ceea ce probează de altfel buna-voință cercurilor dela Yidiz-Kiosk și ale Porții.

Din Scutari se anunță, că pe când căpitanul turec Mustafa, cu doi-spre-zece gendarmi, se ducea în satul Trist pentru ca să aresteze câțiva Albanezi, aceștia au atacat pe neașteptate detașamentul prin focuri de pușcă, uoigând pe căpitan și pe patru gendarmi.

Venezuela.

După-cum se anunță, Venezuela e gata să facă ori ce concesione, renunțând chiar și la pretențiunea de a-i se reda flota luată de Puterile interesate. De aceea dorește să fie și ea reprezentată prin un delegat în comisiunea prevăzută în Washington, ca acesta să poată indica în special tot ce ar trebui supus tribunalului de arbitri din Haga. El va mai cere, ca blocada să înceteze numai decât. Ministrul de externe al Venezuelei a declarat, că Venezuela se învoiește la plata datorțiilor. Plățile vor fi garantate cu venitul vămilor sau prin un împrumut garantat. O parte din comerțanții germani din Caracas încă s'au oferit să împrumute guvernul venezolan cu suma cerută de Germania.

Într'aceea revoluția continuă, și încă progresând. În 28 Dec. a fost o luptă între trupele revoluționarilor și ale guvernului, în care acestea au trebuit să se retragă. După-cum află Agenția Reuter din Curacao, chiar vicepreședintele actual al Venezuelei pregătește o lovitură de stat contra șefului său.

Roosevelt a declinat onoarea de a fi arbitru între Germania, Anglia și Italia deoparte și Venezuela de alta; refuzul său a pornit dela faptul, că oricare ar fi hotărîrea sa, Venezuela nu va putea să plătească datorțiile. El a sfătuit pe toți, să se adreseze tribunalului arbitral din Haga.

Marocco.

»Le Journal« și »Debats« află din Marocco, că situațiunea este gravă acolo. Trupele Sultanului sunt demoralizate în urma înfrângerii ce au suferit din partea rebelilor, despre care am dat știre. Porțile caselor și prăvăliile din Fez sunt închise. Se va proclama starea de asediu.

Palatul din Fez e baricadat și plin de tunuri și munițiuni. De altminteri orașul nu se va putea ține, căci un asediu de câteva zile înseamnă isbucnirea foametei. Semințele loiale până acum vor ține cu Sultanul numai cât timp va putea el stăpâni capitala. Europeanii din Fez vor părăsi orașul, căci biruind răsculații, aceștia i-ar masacra.

Știri mărunte.

Parlamentul japonez va fi dizolvat, refuzând opoziția un compromis referitor la darea de pământ, deși guvernul a voit să o reducă.

Teama de atentate a Sultanului a ajuns deja un grad așa de mare, încât zilnic se fac arestări în Yildiz-Ohiosc. În timpul din urmă au fost arestate peste 100 persoane.

Ghicitura.

I.											
R.	I.	N.	R.	I.	U.	O.	S.	N.	R.	A.	N.
D.	O.	A.	A.	T.	A.	F.	T.	U.	O.	M.	M.

Între deslegătorii acestei ghicături se va sorta o broșură de poezii populare, de dl Ioachim B. Pop, învățător în Feneșul-săseșc.

Cei cari o vor deslega să trimită pe o carte postală deslegarea și numele deslegătorului, locuința și posta ultimă redacțiunii »Foi Poporului« până la 1 Ianuarie v. 1903. Broșura se va expedia imediat după sortare.

Știri din piață.

Sibiu. Grâu, hl. 11.20—12.40, scă-cară 7.80—8.60, orz 7.60—8.40, ovăz 4.20—4.80, cucuruz 7.60—8.40 cor. 10 ouă 66—80 bani.

Bursa din Budapesta. Grăul, 50 kg. 7.65—8.10; scă-cară 6.40—6.70; orz 5.50—5.85; ovăz 6.35—6.60, ouă 5.20—5.35; cincantin — cor.

Din cauza lipsei de spațiu
Posta redacțiunii și administrațiunii se amână pe nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Ioșif Marshall.

Pentru sezonul de iarnă

au sosit, în multe variații, oele mai
noue pălării de bărbați și copii,
precum și oăoiuli, la

Gustav Schuster,

pălărier, 90 4—4

Sibiu, Piața-mare nr. 17.

Plecarea și sosirea trenurilor la Sibiu.

Trenurile pleacă dela Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 33 min. la Tâlmaci—Făgăraș,
tren mixt.

La 5 ore 30 min. Șelimer—Cisnădia,
tren mixt.

La 7 ore 41 min. Copșa — direcția Buda-
pesta și Predeal, tren mixt.

La 7 ore 44 min. Sebeș—Vinț, Arad,
Budapesta (Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni)
tren de persoane.

După prânz:

La 1 oră 14 minute Tâlmaci—Turnu-
Roșu—Căneni—București, tren de persoane.

La 1 oră 5 min. Copșa (comunică numai
Marția și Vineria)

La 2 ore Tâlmaci—Turnu-Roșu—Fă-
găraș, tren mixt.

La 2 ore 5 minute Sebeș—Vinț—Deva
(Hunedoara, Petroșeni).

La 2 ore 15 minute Șelimer—Cisnădia,
tren mixt.

La 4 ore 25 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, tren de persoane.

La 5 ore 5 min. Sebeș—Vinț—Arad—
Budapesta (Alba-Iulia, Petroșeni), tren mixt.

La 8 ore 25 min. (seara) Șelimer—Cis-
nădia, tren mixt.

La 10 ore 30 min. Copșa—Cluj—Buda-
pesta, Brașov—Predeal, tren de persoane.

Trenurile sosesc la Sibiu:

Dimineața:

La 4 ore 12 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal, Brașov, (Copșa), tren de pers.

La 6 ore 55 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș (Hunedoara, Petroșeni) tren mixt.

La 7 ore 04 min. dela Copșa (numai
Marția și Vineria).

La 7 ore 10 min. dela Cisnădie—Șelimer;
tren mixt.

La 7 ore 33 min. dela Făgăraș—Turnu-
roșu, Tâlmaci, tren mixt.

După prânz:

La 12 ore 40 min. dela Deva, Vinț Sebeș,
(Alba-Iulia, Hunedoara, Petroșeni), tren mixt.

La 1 oră 04 min. dela Budapesta—Cluj,
Predeal—Brașov (Copșa); tren de persoane.

La 3 ore 37 min. dela București, Căneni;
Turnu-Roșu, Tâlmaci; tren de persoane.

La 3 ore 55 min. dela Cisnădia—Șelimer;
tren mixt.

La 8 ore 05 min. dela Budapesta, Arad,
Vinț, Sebeș, (Alba-Iulia, Hunedoara), tren mixt.

La 8 ore 57 m. dela Făgăraș—Tâlmaci;
tren mixt.

La 9 ore 15 min. dela Budapesta, Cluj,
Predeal—Brașov (Copșa), tren mixt.

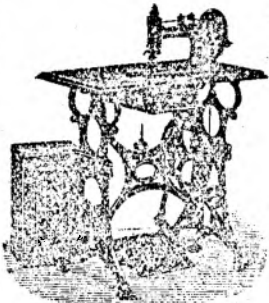
La 10 ore 09 m. dela Cisnădie—Șelimer.

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat
cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite
din fabrici străine și indigene pe lângă un preț
foarte moderat.

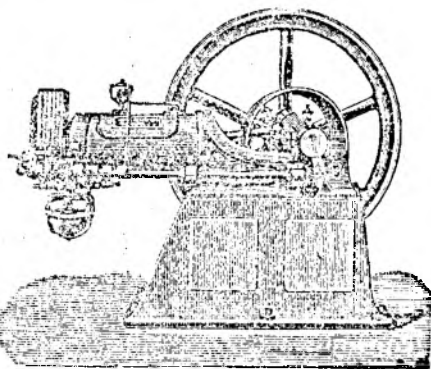
4 42 -

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seide & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce
fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află
întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce
fel sunt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru
fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Liste de prețuri se trimit la cerere gratis și franco.

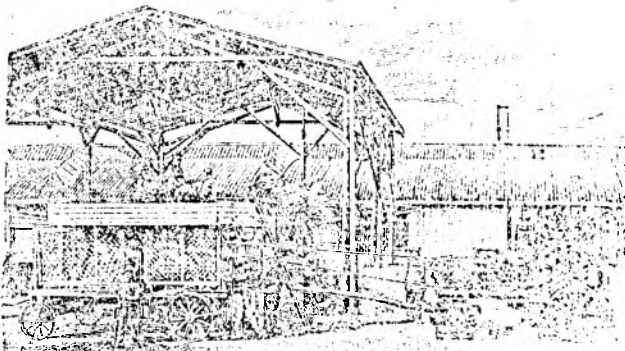

De însemnătate pentru morari și
toate celelalte ramuri de industrie!
De însemnătate pentru proprietari și economi!
Locomobile de petroliu „OTTO“

cea mai ieftină și mai bună putere motrice
pentru împlădire.

Fără mașinist și fără pericol de foc!!

Motor Original „OTTO“ de petrolin,

renumit pentru simplitatea
sa, ieftinătatea cu care se poate
mina, minarea ușoară, sigu-
ranța folosirii.

Langen & Wolf,

fabrică de motori de gaz,
Budapesta VI. Váci-körút
nr. 59.

Reprezentanța pentru Ardeal:

Fabrica de mașini

Andrei Török
în Sibiu.

Acolo se pot vedea și motori și locomobile de sus în activitate.

Informațiuni, planuri și preliminare de prețuri se dau gratuit. 78 12—12

Descrierea Ardealului.

Cine vrea să cunoască frumoasa țară a Ardealului, și cu deosebire Munții-
Apuseni, patria lui Horia și Ianou, să citească scrierile lui Silvestru Moldovan anume

Teara-Noastră,

descrierea părților sudice ale Transilvaniei și Valea-Murășului, apoi
Zarandul și Munții-Apuseni,

Cu 9 ilustrațiuni și o ghidă.

Descrierile sunt făcute în fel de călătorie, cu datele și porturile Românilor și
cu multe legende despre dealuri, cetăți, izvoare ș. a.

Fiecare carte costă 1 fl. (și 5 cr. porto), în România 3 lei.

Toate ziarele noastre au apăsător în cuvinte elegante aceste descrieri, unicele ce le avem
despre Transilvania în limba română.

„Liga română“, scrie între altele:

„Până astăzi n'a existat în limba română o descriere a acestor regiuni atât de interesante din
mai multe puncte de vedere. Dl Silvestru Moldovan a răspuns deci prin această publicație unei
trebuințe ce într-adevăr se simțea la noi. Sperăm, că publicul cititor va face acestei scrieri primirea
asemănătoare pe care o merită.

Comandă se pot face la

Librăria W. Kraft.